Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXIX. CELOVEC, PETEK, 13. JULIJ 1984 ŠTEV. 28 (2183)

Uspešno poslovanje Zveze slovenskih zadrug

Občni zbor je ocenil delovanje v letu 1983

Že drugič v tem letu je Zveza slovenskih zadrug v Celovcu vabila svoje člane na občni zbor. V soboto, dne 7. juvlija je predsednik upravnega odbora Zveze inž. Fridl Kapun v kletni dvorani Zveze pozdravil vse navzoče delegate in člane in posebej goste in sicer zastopnika deželnega glavarja deželnega poslanca dr. dipl. trg. Erweina Paska, dr. Toneta Krašovca od Združene Ljubljanske banke v Ljubljani, predsednika Zadružne zveze v Sloveniji inž. Leota Freliha, predstavnika Centralne zadružne banke na Dunaju dir. dr. Rudolfa Pfletschingerja, predstavnika trgovske zbornice SFRJ Slavka Beznika, predstavnika Ljubljanske banke v Celovcu dipl. inž. Vinkota Golca in oba revizorja Avstrijske Raiffeisenove Zveze na Dunaju. Predstavnika osrednjih organizacij se vabilu nista odzvala.

V svojem poročilu je predsednik upravnega odbora Zveze inž. Fridl Kapun prikazal predvsem ustroj in organizacijo Zveze z vsemi tvrdkami, ki so večinska last Zveze, orisal razvoj članic Zveze in celotno zadružno organizacijo kot pomemben gospodarski faktor in delodajalec. Nadalje je poročal o poslovanja je bila Zveza v letu 1983 zelo uspešna, zato v naslednjih letih lahko pričakuje v tej dejavnosti še višji promet in večji uspeh. Z zadovoljstvom je predsednik ugotavljal razveseljiv razvoj turistične agencije Cartrans. Istotako razveseljiva je bila otvoritev novih in

Od leve proti desni: revizor ARZ mag. Fritz Rester, predsednik nadzornega odbora Mihi Antonič, predsednik upravnega odbora inž. Fridl Kapun in poslovodja dipl. trg. Andrej Millonig.

zitivni rešitvi problemov, ki so Zvezo že več let obremenjevali in ni se izogibal vprašanjem, katerih do sedaj še ni bilo možno pozitivno rešiti. Predvsem razveseljiv razvoj je bil na blagovnem sektorju. Z razširjenih prostorov na Ločilu, v Miklavčevem in v Škofičah. Omenil je tudi letos že otvorjene in predvidene otvoritve in obnovitve poslovalnic.

Poročilo predsednika je izpopolnil še poslovodja dipl. trg. Andrej Millonig, ki je v svojih izvajanjih poročal o zadovoljivih prirastkih pri posojilnicah in Zvezi. Prirastek vlog pri naših kreditnih zadrugah je bil nad vseavstrijskim povprečjem. Tudi povpraševanje po posojilih in kreditih ni zaostajalo za vlogami.

Predsednik nadzornega odbora Zveze Mihi Antonič je v svojem poročilu orisal delovanje nadzornega odbora in sodelovanje z upravnim odborom. Nadzorni odbor ni imel vzrokov za posebne ukrepe. Predsednik Mihi Antonič se je vsem odbornikom, poslovodjem in nameščencem zahvalil za delovanje in občnemu zboru predlagal, da se računski zaključek za leto 1983 odobri in da se obema odboroma podeli razrešnica, kar je občni zbor vzel pravtako soglasno na znanje kot poročilo o izvedeni reviziji za leto 1983 po ARZ na Dunaju.

V pozdravnih govorih so gostje izrazili veselje nad dobrim uspehom Zveze in Zvezi zaželeli nadaljnje dobre uspehe in ponudili tudi v naprej svojo pomoč in podporo.

job

Spor o pospeševalnih milijonih

Na zadnji seji v deželni vladi je prišlo do ponovnega spora, o dodatnih milijonih za pospeševanje zapostavljenih področij na Koroškem. Volitve, ki so pred vratmi (sedaj imamo tudi uradni sklep, da bodo 30. septembra), so pri svobodnjakih zbudile prej nepoznano ljubezen do zapostavljenih področij. Zato deželni svetnik Haider drega naj pohiti s tistimi 500 milijoni, ki jih deželna vlada zahteva pri zveznem ministru Stegerju. Čeprav še nobeden ne ve od kod bo te milijone dobil Steger, govori Haider že o zavestnem zavlačevanju deželnega glavarja. Wagner pa je odgovoril, naj svobodnjaki ne napovedujejo dodatnih sredstev, če jih še nobeden nima, s tem se spravlja samo zmeda med tiste, ki hočejo investirati.

Na zadnji seji deželne vlade so se zoperstavili tudi proti poenotenju cene za električni tok. Deželna vlada je zavrnila te zahteve, ki bi še bolj izpraznile denarnice delovnih ljudi. Zagovarjala je sedanjo ureditev različnih cen in zatrjevala, da je Koroška v toliko na boljšem, ker je dežela že pravočasno investirala na energetskem sektorju, kar ji omogoča ugodnejše proizvajanje toka.

Z uradnim sklepom o volitvah 30. septembra 1984 je deželni glavar razglasil tudi termin za začetek intenzivnega volilnega boja: 3. avgust.

Borovlje: manj dela, manj plače

Probleme nima samo žičarna v Borovljah. Danes, petek 13. julija, delavci v boroveljski tovarni orodja (bivšem delu KESTAG) ne delajo, ker je vodstvo tovarne uvedlo prisilno skrajšanje delovnega časa. Najmanj za 3 mesece delavci v petkih ne bodo delali, s tem se skrajša delovni čas na 32 ur, temu primerno bodo znižali tudi plače. Pet delavcev bodo prestavili v žičarno, 25 se jih mora preseliti v Kindberg na Štajerskem, nekaj pa jih bo brez dela.

Obisk

Danes se na Koroškem mudi na informativnem obisku predsednik Zveze sindikatov Makedonije dr. Aleksandar Donev, spremlja pa ga predsednik Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen. Donev, ki se je predvčerajšnjim in včeraj mudil v Sloveniji, bo na Koroškem obiskal tovarno celuloze Obir na Rebrci in tovarno masivnega pohištva IPH v Žitari vasi, v Celocu pa se bo razgovarjal s predstavniki slovenske narodne skupnosti.

Ločevanje šolarjev omejuje razvoj pameti

Zagovorniki ločevanja šolarjev po narodnosti vedno spet trdijo, da to ločevanje koristi razvoju nemških in slovenskih otrok. V deželi kjer živi močnejša večina in maloštevilnejša, manj razvita slovenska narodna skupnost, gre to prav gotovo v škodo manjšine. Škoduje pa tudi šolarjem večinskega naroda, seveda pa tudi vsem tistim, ki se ravnokar razvijajo iz Slovencev v „Nemce".

V tej zvezi naj spregovori najbolje kar direktor pedagoške akademije v Celovcu, dr. Ewald Krainz, ki je meseca maja takole zagovarjal ohranitev dvojezične šole na južnem Koroškem:

1. Dokazano je in to potrjujejo empirične raziskave, da otroci, ki doraščajo v dvojezični okolici, zaradi dvojezičnega pouka v ljudski šoli niso zapostavljeni, nasprotno: razširjuje in pospešuje se njihova moč predstave, njihovo asociativno povezovanje vsebin in s tem povezano tudi miselni procesi.

2. S skupnim obiskom ljudske šole se otrok zgodaj socialno oblikuje in razvijajo se prijateljstva. S tem se poglobi razumevanje za drugačnost, za bistvo drugih ljudi, za njihov jezik in za njihovo kulturo in s tem se pospešuje tudi spoštovanje in toleranca. Direktor Krainz nadalje poudarja, da bi zgodnja ločitev pomagala tudi pri nastajanju napačnih ocen naroda soseda, zato vidi v dvojezični šoli tudi pospeševanje mirnega sožitja v deželi. „Zato je priporočljivo, da čim več staršev prijavi svoje otroke tudi k pouku slovenščine, da izostane šolsko ločevanje po materinem jeziku, ker se s tem manjšina žene v izoalcijo in se pospešujejo nasprotja", zaključuje Krainz.

PREBERITE

na strani

2 Veiter kritizira deželno dokumentacijo o Slovencih
3 10 let ansambel Drava
4 Koncerti Glasbene šole
5 Pomembna prireditev za planince
6 Asimilaciji navkljub raste samozavest gradiščanskih Hrvatov
7 Utrinki s potovanja po jugozapadni Evropi
8 Nemška telovadba za Šentjakobčane ni bila privlačna

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA

vabimo na

5. spominski pohod na Komelj

„Po poteh Domnove čete"

ki bo v nedeljo 15. julija 1984

Zbirališče je od 8.30 do 9.00 ure pri tovarišu Janku Apovniku na Borovju 32 pri Pliberku; Apovnikova hiša je ob cesti iz Pliberka proti državni meji na Holmcu.

Odhod od Apovnika bo ob 9.00 uri preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komeljnu, kjer bo ob 13.00 uri kratka spominska svečanost. Po svečanosti bo partizanski miting, kjer bo poskrbljeno za malico in pijačo.

PRIREDITEV BO LETOS POSVEČENA 40. OBLETNICI PADLE DOMNOVE ČETE IN 40. OBLETNICI POHODA PARTIZANSKIH EDINIC ČEZ DRAVO NA SVINŠKO PLANINO.

Pot pohoda je dolga 7 km v eno smer. Za vse tiste, ki te poti ne zmorejo zaradi starosti ali bolezni, je zbirno mesto pri spomeniku pri Cimpercu. Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu.

Na pohodu bomo obujali spomine na težke čase naše narodnoosvobodilne borbe in se spominjali vseh tistih, ki so trpeli in žrtvovali svoja življenja za našo svobodo. Na spominski pohod vabimo vse, posebno pa naš mladi rod, da se bo še bolje seznanil z našo slavno preteklostjo.

Zveza koroških partizanov — Področni odbor Pliberk
SPD „Edinost" v Pliberku, Krajevno združenje ZSM Pliberk
Zveza slovenskih organizacij — Krajevni odbor Pliberk

V Velikovcu in Wolfsbergu več brezposelnih

Z začetkom poletne turistične sezone se na Koroškem zboljšujejo navadno statistični podatki zaposlenosti: turizem za nekaj mesecev zaposli del tistih, ki pozimi, deloma tudi jeseni in vigredi, nimajo dela. Po najnovejših uradnih podatkih je bilo junija meseca na Koroškem brezposelnih 3,1 % ljudi (po vsej Avstriji 3,2 %). Značilno pa je tudi, da število brezposelnih ni nazadovalo po vseh okrajih enakomerno, predvsem sta tukaj prizadeta okraja Velikovec in Wolfsberg. V primerjavi z lanskim letom se je v teh dveh okrajih število brezposelnih celo povečalo.

In to še v številkah: meseca junija 1984 je bilo na Koroškem brezposelnih 5675 ljudi (3253 moških, 2322 žensk), kar je za skupno 3038 manj kot maja 1984 in za 595 manj kot meseca junija 1983. Manj brezposelnih je tudi v Beljaku in Celovcu (dežela in mesto). V Beljaku je bilo junija brezposelnih 399 ljudi (172 moških, 227 žensk), to je za 451 manj kot mesec prej in za 156 brezposelnih manj kot v minulem letu. V Celovcu pa je bilo junija 1915 brezposelnih (1108 moških in 807 žensk), kar je za 189 manj kot mesec prej in 81 manj kot leto prej.

V okraju Velikovec pa je bil položaj takšen: junija je bilo brezposelnih 444 ljudi (328 moških, 116 žensk), to je za 263 manj kot mesec prej in za 37 več kot pred einm letom. Še slabši pa je položaj v Wolfsbergu, tam je bilo junija 1984 990 brezposelnih (593 moških, 397 žensk), kar je sicer za 414 manj kot meseca prej, a 113 več kot pred letom dni. Predvsem je tukaj očiten naraščaj pri brezposelnih ženskah za 104.

Zanimivo je tudi, da znaša delež brezposelnih mladih pod 25 let na Koroškem 31,7 %, medtem ko znaša Avstrijsko povprečje 26,6 %, najvišji pa je na Štajerskem s 35,5 odstotka.

Ali je Knafl že klonil?

Ali je Knafl že obrnil svojo zastavo po heimatdienstovskem vetru? Vsekakor sodi dunajski „Arbeiterzeitung", da je Knafl klonil pred kahadejevskim referendumom. Knafl je namreč pretekli teden na predvolilni tiskovni konferenci rekel, da trenutna šolska ureditev po mnenju koroške ÖVP „ne ustreza aktualnim potrebam življenja".

Vse kaže, da s to ugotovitvijo ni hotel potrditi mnenje slovenskih organizacij, češ da dvojezično šolstvo zaostaja za dejanskimi potrebami. Kajti Knaflove predstave gredo v okrnitev te šolske ureditve:

- kjer že nekaj časa ni prijav k dvojezičnemu pouku, po Knaflu ni več potrebno, da bi šola še naprej veljala za dvojezično; torej naj bi v bodoče na teh šolah ukinili možnost dvojezičnega pouka.
- po Knaflu je dvojezičnost tudi v šoli smiselna tam, „kjer živi razmeroma precejšnje število pripadnikov manjšine", torej v tistih občinah, ki jim zakon o narodnih skupinah dovoljuje dvojezične napise ali slovenščino kot uradni jezik; tako se je Knafl znašel na isti liniji s Haiderjem, ki prav tako hoče reducirati veljavnost šolske ureditve na 13 občin od 35;
- v vseh ostalih občinah (za Knafla so to tiste občine, kjer je malo prijav), pa naj bi uporabili tako imenovani Voukov model. (S čim si je pokojni nadzornik Rudi Vouk le zaslužil, da njegovo ime zlorabljajo za skrajno protimanjšinske modele?!) Uresničitev tega „modela" bi pomenila, da bi šolarji, prijavljeni k dvojezičnemu pouku, morali ostajati v šoli štiri ure dlje kot njihovi neprijavljeni kolegi. Slovenščina kot „karcer" torej?

Da se je moral Knafl seveda postaviti tudi v bran pravice staršev — ki je nihče ne ogroža —, je skoraj samoumevno. Še malo več koketiranja z nemškonacionalno stranjo pred volitvami vendar ne more škoditi! Zato je seveda še bolj samoumevno, da ÖVP prepušča odločitev, ali bodo podpisali referendum ali ne, svojim članom. Kajpada ne da bi ob tem pozabil navesti, da je grabštanjski župan Deutschmann svoj podpis že oddal . . .

Feldnerjeve verbalne koncesije

Sicer kaže, da je dr. Feldner prisiljen malo ublažiti svoj ton, vendar pa poln zaupanja s svojo druščino začenja drugi akt referenduma. Kaj naj rečemo ob njegovi trditvi, da število prijav gotovo ne bo nazadovalo, če pride do uzakonitve referenduma? Kaj naj si mislimo ob njegovi izjavi, da je dvojezičnost ob meji načeloma pozitivna? Kako resno naj vzamemo njegovo željo, da naj bi se slovenska narodna skupnost ohranila taka, kakršna je zdaj?

Tem verbalnim koncesijam pa stoji nasproti vztrajanje pri šolskem apartheidu. Potrebno število glasov Feldnerja ne skrbi, saj namerava KHD „široko pojasnjevalno kampanjo" s plakati in letaki, razen tega pa „prizadeto prebivalstvo ne želi slovensko nacionalne dominance v ljudskih šolah". Nevzdržno je po njegovem, da slovenskonacionalni učitelji vplivajo na otroke, ne samo na slovenske („Proti temu nimamo nič"), temveč tudi na nemške.

Kakšne pa so negativne posledice tega vpliva učiteljev, vprašamo zbrane voditelje. A seveda so, samo da jih je težko ugotoviti, ker so bolj nezavedne narave, so bolj naseljene na psihičnem območju; raziskav sicer ni, vendar pa otroci ta negativni vpliv sprejemajo, saj otroci te stvari presojajo drugače kot odrasli. Vsekakor pa te negativne posledice so in pika.

In sledijo že znana rekla o učiteljih, o zapostavljanju nemških otrok, o pravici staršev, o slovenskih nacionalcih (ki so doma v slovenskih organizacijah in zastopajo nacionalistična in šovinistična stališča), o slovenski dominanci ipd.

In za konec še kontrapunkt, oprostilna sodba za vse, ki so kakorkoli prispevali k pospeševanju asimilacije, posebej še za KHD, za stranke in za oblasti: narodna skupnost mora sama skrbeti za to, da bo pripadnost k njej dovolj atraktivna.

Veiter: „V bistvu je to protimanjšinska knjiga"

ZNANI MANJŠINSKI STROKOVNJAK OCENIL ZBORNIK „ZUR LAGE DER SLOWENEN IN KÄRNTEN

„Ob vsej prisotni znanstvenosti je to v bistvu protimanjšinska knjiga". S to ugotovitvijo zaključuje znani manjšinski strokovnjak dr. Theodor Veiter svojo kratko oceno uradne koroške dokumentacije o položaju koroških Slovencev, ki so jo objavili v zadnji izdaji „Mitteilungen des Dokumentationsarchives des österreichischen Widerstandes."

Vsi avtorji dokumentacije „Zur Lage der Slowenen in Kärnten" (Ralf Unkart, Gerold Glantschnig in Alfred Ogris) zastopajo glede položaja in zgodovine koroških Slovencev stališče uradnega koroškega zgodovinopisja, ki po Veiterju ni ravno ‚pro-slovensko', to si pa Veiter razlaga tudi iz dejstva, da imajo vsi trije avtorji deželno zaposlitev. Ocenjevalec meni, da knjiga obravnava tudi novelo koroškega volilnega reda iz leta 1979 („katere posledice so protislovenske"), da pa se poleg tega bavi tudi s pravno in dejansko situacijo koroških Slovencev in njihove zgodovine od leta 1945 naprej. Dobesedno pravi Veiter: „Čeprav je knjiga dragocena informacija, to deloma tudi z dozdaj še neznanimi viri, je v celoti usmerjena v to, da praktično pravzaprav ni več Slovencev (ljudsko štetje 1981) in da so zaradi tega zahteve slovenskih strešnih organizacij neprimerne, ki se jim mora zoperstaviti nemško-koroška večina."

Za dvojezično ljudsko šolo v Celovcu

Foto: Kladivo

. . . so se pretekli teden na Novem trgu zavzeli sodelavci celovške „iniciative staršev". Sredi mesta so najavili informacijsko mizo. V slovenskih in nemških letakih so opozorili na krivico, ki se godi slovenskim otrokom v Celovcu. Čeprav je v sedmem členu državne pogodbe govora o pravici do šolske vzgoje v materinem jeziku za koroške Slovence, na nobeni ljudski šoli v Celovcu ni mogoče prijaviti otrok k dvojezičnemu pouku.

Odmev na akcijo staršev je bil pretežno pozitiven. Večina pasantov je podprla zamisel in zahtevo po dvojezični ljudski šoli v Celovcu. Mimogrede so aktivisti iniciative prodali nekaj izvodov brošure „Hände weg von der zweisprachigen Schule" in nabrali nekaj podpisov v podporo dvojezičnemu pouku v glavnem mestu.

Sodelavci iniciative se bojo še naprej s takšnimi in podobnimi javnimi nastopi zavzeli za pravice slovenskih otrok v Celovcu. Pozivajo starše, da se aktivno vključijo v „iniciativo" – v korist naših in seveda tudi nemškogovorečih otrok.

Srečanje koroških Slovencev z izseljenskimi organizacijami iz Amerike

Z zastopniki Slovenske narodne podporne jednote (SNPJ) in Progresivnih Slovenk Amerike (PSA) so se prejšnji teden v Ljubljani srečali predstavniki slovenskih narodno-političnih in ženskih organizacij s Koroške. Obe izseljenski organizaciji praznujeta letos pomembne jubileje (SNPJ 80-letnico, PSA 50-letnico) in sta ob tej priliki obiskali matično Slovenijo. Ker se Slovenci v Ameriki vedno spet zanimajo tudi za položaj zamejskih Slovencev so ob tej priliki izrazili željo po srečanju s koroškimi Slovenci. Ob navzočnosti Vide Tomšič je gostom iz ZDA razložil položaj koroških Slovencev, predvsem tudi razvoj na šolskem področju, podpredsednik ZSO Franc Kukovica, medtem ko je predsednika Zveze slovenskih žena Milena Gröblacher predstavila predvsem delovanje te ženske organizacije. Srečanja so se udeležile še odbornice ZSŽ in zastopnica KEL Heidi Stingler.

Predsednik SNPJ Edvard Hribar in predsednica PSA Florence Unetich sta koroškim Slovencem obljubila, da se bosta obe organizaciji še naprej v okviru svojega delovanja zavzemali za interese koroških Slovencev ter v tej zvezi vplivali na svoje politične oblasti.

Slovenci s Koroške so se v petek zvečer udeležili tudi jubilejne proslave, ki so jo kulturno oblikovali zbori in recitatorske skupine iz Slovenije in Amerike. Matjaž Jančar, predsednik Slovenske izseljenske matice, je na tej prireditvi poudaril „trdoživost našega rodu v tujini in življenjsko upravičenost njenega obstoja kot slovenskih naprednih delavskih organizacij." Ob slavnosti je bilo tudi poudarjeno, da so v Sloveniji in Jugoslaviji izjemno zainteresirani na še boljšem razvoju stikov z izseljenci, predvsem tudi na izobraževalnem, znanstvenem, informativnem in gospodarskem področju. Že po drugi svetovni vojni sta ti dve organizaciji pokazali, da sta vedno bili pripravljeni materialno in moralno pomagati matičnemu narodu.

Volilna skupnost KEL-AL se je predstavila

Na tiskovni konferenci v Mohorjevi sta v torek predstavila predsednik Koroške enotne liste, Karel Smolle, in dr. Sepp Prugger (Alternativna lista) svojo volilno koalicijo.

Na glavno vprašanje novinarjev, koliko glasov mislijo dobiti pri volitvah v Koroški deželni zbor, ki bojo 30. septembra, je odgovoril Smolle, da so glasovi zaenkrat le sekundarnega pomena in da je glavno, da se KEL na političnem področju legitimira kot zastopnik Slovencev. Hkrati pa je svaril, da KEL zaradi tega ne smemo interpretirati kot „tretjo silo", ki bi delala konkurenco osrednjima organizacijama. Marveč je poudaril, da niso le važne številke, ampak samostojno nastopanje slovenske volilne liste pri volitvah.

Prvič skupaj z AL pa bo KEL nastopila jeseni v vseh štirih volilnih okrajih. KEL se bo zavzemala pri svojem delovanju predvsem za lokalne probleme (dvojezično šolstvo, odseljevanje, brezposelnost, decentralizacija, itd). Glavna dva kandidata v velikovškem okraju bosta Mirko Kert in dvorni svetnik Pavel Apovnik, v celovškem okraju pa bo Karel Smolle vodil koalicijo. Kakšno bo razmerje Slovencev in alternativcev na nadaljnih mestih kandidatnih list pa se bo šele odločilo.

Učitelji v šolski klopi

Počitnice so se za učitelje glavnih in ljudskih šol začele z obiskom „Pedagoškega tedna 1984", ki traja od 9. do 13. julija in se bo nadaljeval od 3. do 7. septembra 1984. V okviru te izobraževalne prireditve, ki jo pripravlja pred 30 leti ustanovljeni zvezni pedagoški inštitut na Koroškem, so se glavnošolski učitelji, ki poučujejo na dvojezičnem področju bili v torek seznanjeni z bodočimi spremembami na glavni šoli, osnovnošolski učitelji dvojezičnih šol pa so se udeležili predavanj na temo „Eno leto po reformi ljudske šole."

Za glavnošolske učitelje so strokovnjaki imeli pripravljena predavanja o državno- in kulturnopolitičnem pomenu manjšinskega šolstva na Koroškem, o ‚glavni šoli 85' in pouku slovenščine ter spremljajočih ukrepih, prav tako pa so obravnavali šolski poizkus na glavni šoli Pliberk.

Za ljudsko-šolske učitelje pa je bilo še na programu obdelovanje izkušenj z reformo ljudske šole, ker so obravnavali predšolo. prometno vzgojo in pospeševalni pouk.

Podrobneje bomo o tej pomembni izobraževalni prireditvi za učitelje poročali v prihodnji številki Slovenskega vestnika.

O Sredozemlju naj odločajo Sredozemci

O miru, varnosti in sodelovanju ob Sredozemskem morju so se od nedelje 8. julija do torka 10. julija v Beogradu razgovarjali zastopniki 27 naprednih strank in gibanj iz 16 sredozemskih držav. Na trodnevnem srečanju so razpravljali predvsem o vprašanju kako Sredozemcem spet vrniti odločanje o Sredozemlju. ‚Prav na tem območju pride do velikih trenj med Vzhodom in Zahodom, med Severom in Jugom. Tu se spopadajo različni sistemi, tu tekmujeta vojaška bloka, vse polno je kriznih žarišč, države razbijajo tuje imperialistične sile, tu divja vojna z daljnosežnimi posledicami za Bližnji vzhod, za Evropo in za svet', je v svojem govoru poudaril predstavnik SZDL Jugoslavije Aleksander Grličkov.

Predstavniki naprednih strank in gibanj se čutijo poklicane razpravljati o tem, kako s tesnejšim sodelovanjem priti do krepitve medsebojnega zaupanja in do mirnega reševanja sedanjih kriz, saj imajo ravno te sile v zgodovini največje zasluge za osvobajanje narodov, za uveljavljanje neodvisnosti in razvoja demokratizacije.

Najvidnejši udeleženec tega srečanja je prav gotovo bil Jaser Arafat, voditelj PLO. Prišla pa so gibanja in stranke iz sledečih dežel: iz Alžirije, s Cipra, iz Egipta, Francije, Grčije, Italije, Jugoslavije, Libanona, Libije, z Malte, iz Maroka, Sirije, Španije, Tunizije, in predstavniki palestinske osvobodilne organizacije in fronte Polisario. Predstavnikov izraelskih in turških strank niso vabili, Albanska delavska partija pa je sodelovanje zavrnila.

10 let ansambla Drava

Ansambel Drava v prvi zasedbi . . .

Pesem vedno navduši, zato vedno znova privabi številne poslušalce, da se ob domačih zvokih sprostijo in naužijejo kulturne hrane. Tako je bilo tudi preteklo nedeljo pri Cingelcu na Trati, kamor je vabilo Slovensko prosvetno društvo Borovlje, da tam počasti desetletnico obstoja ansambla Drava. Prišlo je mnogo ljubiteljev slovenske vokalne in inštrumentalne glasbe, katerim je v imenu društva izrekel dobrodošlico predsednik Melhior Verdel, ki je med številnim občinstvom pozdravil tudi predsednika Slovenske prosvetne zveze Tomaža Ogrisa in mentorja ansambla Drava prof. Jožka Kovačiča.

Jubilejna prireditev je nosila naslov Slavnostni koncert; tako je tudi bilo. Govorniki so naglašali velik pomen kulturnega dela v društvu, ki potrjuje identiteto našega človeka in mu vliva ljubezen do materine besede. Predsednik Drave Milhior Verdel je ob tej priložnosti izrekel zahvalo vsem, ki so se prizadevali, da je pred desetimi leti prišlo do aktivnega kulturnega dela v društvu, pri čemer je poudaril prizadevanje bivšega predsednika Andreja Wieserja, pa prof. Kovačiča, ki je kot glasbeni pedagog slovenske gimnazije spodbujal mlade glasbenike, da so začeli s samostojnim delom. Kristijan Ogris je v svojih izvajanjih orisal razvoj ansambla Drava, ki je pričel beležiti prve uspehe in premostil tudi številne težave s katerimi se je ansambel srečaval v teku svojega desetletnega delovanja.

Ustanovitev ansambla Drava je za boroveljsko društvo pomenila prelomnico s pasivnega h aktivnemu kulturnemu delovanju, kar je pri članstvu in v širši javnosti naletelo na topel sprejem. Tako je ansambel Drava, ki ga od vsega začetka vodi sposobni in marljivi Roman Verdel, od začetnih nastopov v domačem društvu, dobival vabila tudi na druge prireditve in s turnejami na Dunaj, v Švico in matično Slovenijo dosegel višek svojega desetletnega delovanja.

Ansambel Drava pa je brez dvoma bil v spodbudo tudi drugim kulturno zainteresiranim ljudem v Borovljah, ki so pričeli delovati na pevskem oz. glasbenem področju. Zato imajo danes v Borovljah tudi moški pevski zbor, ki ga vodi Roman Verdel, inštrumentalni ansambel trio Oraže in mladinski pevski zbor, ki nastopa pod vodstvom Lidije Oraže. Zato je tudi povsem razumljivo, da so na slavnostnem koncertu ob 10-letnici obstoja ansambla Drava sodelovali tudi imenovani ansambli. To je prireditvi dalo še bolj slavnostno vzdušje, kajti iz iskanja novih oblik kulturnega udejstvovanja, je v boroveljskem društvu prisotna široka paleta slovenske glasbene kulture na Koroškem. Za to pa v prvi vrsti gre zasluga družini Verdel, kar je posebej naglasil tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze Tomaž Ogris, ko je ansamblu Drava v imenu svoje organizacije izrekel prisrčne čestitke in dalje menil, da naj jubilej Drave vsem da nove spodbude in krepi samozavest našega človeka.

In kakšna je bila raven slavnostnega koncerta pri Cingelcu? Že samo dejstvo, da so pri sporedu sodelovali sami mladi ljudje, je za slehernega poslušalca bilo v veliko zadovoljstvo. Presenetili pa so s svojo kvaliteto, kar še posebej velja za jubilejni ansambel, ki je nastopal v različnih zasedbah od tria, kakršen je bil ob ustanovitvi, pevskega zbora in do moderne pevsko inštrumentalne zasedbe, ki se nam je predstavila preteklo nedeljo. Tak je bil tudi spored pesmi in skladb, izvedenih v različnih priredbah za inštrumente in soliste, kar je spet z velikim občutkom izbral Roman Verdel, ki v ansamblu nastopa kot pevec in inštrumentalist. Zato je slavnostni koncert pri Cingelcu na Trati bil lep kulturni užitek. Ansamblu Drava in vsem sodelujočim veljajo naše iskrene čestitke, povezane z željo, da bi v Borovljah tudi v prihodnje tako marljivo gojili slovensko kulturno dejavnost.

Jubilej ansambla Drava je boroveljsko prosvetno društvo počastilo še z veselico na dvorišču pri Cingelcu, kjer je ob prosti zabavi donela tudi domača slovenska pesem.

. . . in v sedanjem novem sestavu

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in KOROŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

razpisujeta

natečaj

za besedilo nove slovenske pesmi,

ki naj vsebuje sledeče elemente:

a) odpor koroških Slovencev proti fašizmu in boj proti pojavom neofašizma
b) boj za narodno enakopravnost
c) prizadevanje za mir v svetu

Pesem naj bi jedrnato izpovedala, da je antifašistični boj bil in vedno bo boj za humanizem, človeško dostojanstvo, prijateljstvo med narodi in mir v svetu.

Slovenska prosvetna zveza in Koroški partizanski pevski zbor bosta poskrbela za uglasbitev besedila in bosta nagrajene pesmi objavila v tisku. Besedilo pesmi je treba poslati na naslov Slovenske prosvetne zveze (Gasometergasse 10, Celovec) do 1. 10. 1984. Besedilo bo ocenila strokovna komisija in podelila sledeče nagrade:

1. nagrada šil. 3000.— 2. nagrada šil 2000.— 3 nagrada šil 1000.—

Kulturne novice

V Haagu je bila doslej največja, zgolj Petru Handkeju, uglednemu avstrijskemu pisatelju, posvečena prireditev. Tam so gledališke skupine Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Italije, Belgije, Francije in Nizozemske uprizorile njegova gledališka dela, gledalci pa so imeli tudi možnost videti filme, posnete po Handkejevih literarnih predlogah.

Ob tej priložnosti so v Haagu predstavili tudi 1. knjigo Handkejevih zbranih del, ki jih je izdala nizozemske založba De Arbeiderspres.

●

V okviru sarajevskega kulturnega poletja bo letos tudi prireditev mladih, ki bo nosila naslov Poetika prostora. Za to priložnost bo 20. julija prišlo v Sarajevo nad tisoč mladih umetnikov — pesnikov, slikarjev in glasbenikov, ki bodo na trgih, mostovih in pred hoteli nastopali s svojimi deli. Tako se bo ta večer v Sarajevu odvijalo 120 prireditev hkrati.

●

Na letošnjih 10. jugoslovanskih zborovskih slovesnostih v Nišu je nastopil tudi Moški pevski zbor „Srečko Kosovel" iz Ajdovščine. Čeprav je zbor prvič nastopil na tako obsežni prireditvi, je tako pri strokovni žiriji kot pri občinstvu zbudil veliko zanimanja, zlasti zaradi izredno visoke pevske kvalitete, ki jo je ob svojem nastopu pokazal.

Božidar Jakac

PETINOSEMDESETLETNIK

Akademik Božidar Jakac, nestor slovenske likovne umetnosti, bo v ponedeljek 16. julija obhajal svoj petinosemdeseti rojstni dan. To pa je tudi povod, da slovenska javnost jubilanta primerno počasti in mu tako izkaže svoje spoštovanje. Za likovnega umetnika pa je najlepše priznanje, če njegovo delo predstavijo široki javnosti. Tako je tudi ob Jakčevem življenjskem prazniku, saj vodilne slovenske galerije v teh dneh odpirajo razstave, v katerih prikazujejo njegov umetniški opus.

Božidar Jakac je dobro znan tudi pri nas na Koroškem, saj smo v Auli slovenici v Celovcu pred nedavnim lahko občudovali del njegovih likovnih stvaritev.

Kot znanno, je Božidar Jakac zaslovel po vsej jugoslovanski in mednarodni javnosti, kot kronist zasedanja AVNOJa v Jajcu, kjer je kot umetnik ovekovečil ta zgodovinski dogodek. Božidar Jakac se je v času NOB profiliral tudi kot portretist, saj je poleg Josipa Broza Tita upodobil številne vodilne osebnosti tega zgodovinskega obdobja.

Toda to je le del obsežnega umetniškega opusa Božidarja Jakca, saj njegov delež k slovenski likovni umetnosti zajema tudi slikanje pokrajinskih motivov, tihožitij in drugih motivov. Pri tem se je posluževal vseh slikarskih tehnik od risanja z ogljem, lesoreza, jedkanice, vodnih in oljnatih barv. Jubilant danes sodi med najvidnejše likovne umetnike Slovenije in Jugoslavije. Za svoje delo je prejel številne jugoslovanske nagrade, pa tudi visoka priznanja v tujini. Božidar Jakac je tudi kot pedagog vzgojil več generacij likovnih umetnikov, če med njimi imenujemo le Mariborčana Golijo in Jeseničana Torkarja.

Božidarju Jakcu ob visokem življenjskem jubileju želimo zdravja in mnogo ustvarjalnega uspeha.

Protestantizem in njegov pomen za slovenstvo

Protestantizem na Slovenskem je osrednja tema letošnjega 20. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture v Ljubljani (1.—14. 7.)

Zanimanje za slovenski jezik in za slovensko kulturo postaja čedalje večje. Letošnji seminaristi niso zgolj evropskega porekla, nemalo jih prihaja tudi od daleč, npr.iz Argentine, Kitajske, Japonske in Vietnama. Predavanja so v glavnem posvečena delovanju in ustvarjanju slovenskih protestantskih piscev; poleg tega pa se seminaristi na lektorskih vajah posvečajo slovenskemu jeziku — eni kot začetniki, drugi pa po možnosti še izpopolnjujejo svoje dosedanje znanje.

Slovenski luteranci

so ogromno prispevali k razvoju slovenskega jezika, kakor so bili protestanti bistveno soudeleženi pri nastajanju nekakšnih knjižnih oblik drugih jezikov v srednje- in zahodnoevropskem prostoru. Sledeč načelu, da si naj vsak človek išče resnico sam, so prevedli „knjigo vseh knjig" — sveto pismo — v jezike posameznih narodov ter si prizadevali napraviti konec neizobraženosti ljudstva. Na Slovenskem imajo pri tem delu bistvene zasluge trije možje: Primož Trubar, Adam Bohorič in Jurij Dalmatin. Prvi je leta 1550 izdal prvi dve slovenski knjigi „Katekizem" in „Abecedarij", drugi pa leta 1584 slovnico slovenskega jezika („Arcticae horulae succisivae de latinocarniolana literatura"). Istega leta je bil natisnjen tudi Dalmatinov prevod Biblije. Letos obhajamo torej 400-to obletnico dveh literarnih del, ki skupaj s Trubarjevim delom tvorita mejnike v naši zgodovini, pa tudi 200-letnico Japljevega ponovnega prevoda Svetega pisma. Eden izmed najbolj sramotljivih mejnikov naše zgodovine pa je vsekakor **knjižna inkvizicija,** s katero je ljubljanski škof Tomaž Hren kaj kmalu napravil konec „krivoverstvu"-protestantizmu, katerega je po njegovih lastnih besedah zapadlo nad 90 odstotkov prebivalstva (kar po novejših podatkih prav gotovo ne ustreza resnici!). Protestantske knjige je dal sežgati ter na tak način za dolgo časa onemogočil nadaljnji razvoj slovenske tiskane besede, da ne govorimo še o drugih za slovenski narod zgodovinsko usodnih in pogubnih posledicah katoliške protireformacije. **Cankar** je leta 1909 — torej v času burnih konfliktov med slovenskimi klerikalci in liberalci — v drami Hlapci zapisal tole misel: „Zdaj pregledujem zgodovino smrdljiva drhal. In mi smo vnuki svojih dedov."

Družbeno ozadje reformacijskega gibanja: stanovski konflikti

Za 16. stoletje značileni pojav v evropski zgodovini so prve (zgodnje) oblike kapitalizma. Leta se je v takratnem času izoblikoval predvsem na področju trgovine. Na slovenskem ozemlju je tedaj postala važna predvsem prehodna (tranzitna) trgovina in mednarodne trgovske povezave, medtem ko je mala (lokalna) trgovina ostala bolj skromna. Glavni trgovski partner so bile Benetke, trgovci pa so bili večinoma meščani, pripadniki še razvijajočega se stanu, ki je začel izpodrivati plemstvo. Le-to se je zoperstavljalo centralizaciji države ter zahtevalo zase več pravic in samoodločanje. Meščanstvo se je kaj hitro priključilo reformacijskemu gibanju (na Kranjskem že kar nekaj let po oznanitvii Luterjevih tez). Ravno tako tudi deželni stanovi. Povsod tam, kjer sta meščanstvo in plemstvo zopet izstopili iz protestantskega gibanja, je to gibanje večinoma propadlo. Tudi na Slovenskem.

Kljub temu je kratek razcvit luteranstva na slovenskem ozemlju bil za nadaljnji razvoj slovenskega naroda še kako pomemben. In tudi danes je še predmet znanstvenega proučevanja, kakor je to nazorno pokazal letošnji seminar slovenskega jezika.

I. Sch.

Zaključni koncerti glasbene šole

Ob zaključku šolskega leta učenci glasbene šole na zaključnih koncertih staršem in drugim ljubiteljem pokažejo, kaj so se poleg rednega pouka še naučili. Po navadi se je to zgodilo na centralnem koncertu v Celovcu, zaradi izredno velikega števila učencev glasbene šole na našem podeželju, pa je vodstvo šole organiziralo tudi koncerte v večjih centrih, kamor so prišli iz bližnje in daljnje okolice.

V ŠENTJAKOBU

Konec junija so v Šentjakobu v Rožu učenci glasbene šole pokazali svoje rezultate. Učenci iz Sveč, Šentjanža, Loč in Šentjakoba so nastopili s kitaro, blokflavto, harmoniko in na klavirju ter s svojim igranjem navdušili navzoče, zlasti starše. Marljivost učencev in dobre pedagoške sposobnosti učiteljev Majde Golob, Bojana Svetlina, Ivana Jenka, Iva Droljca in Igorja Sajeta so rodile bogate sadove. Napredek učencev v teku enega šolskega leta je bil presenetljivo dober. Zato je tudi veselje učencev in učiteljev nad opravljenim delom bilo upravičeno. Prav tako tudi ponos staršev, ko so videli, kaj so se njihovi otroci naučili in da tudi njihov trud in gmotne žrtve niso bile zaman. V tem smislu se je v imenu prireditelja, SPD „Rož", zahvalil Toni Šticker učiteljem, učencem in organizatorjem glasbene šole za ves trud, ki ga vlagajo v razvoj glasbenega pouka na Koroškem.

V PLIBERKU

V sredo 4. julija 1984, je bil v kletnih prostorih Posojilnice Pliberk zaključni koncert učencev glasbene šole. Koncert so oblikovali učenci oddelkov Pliberk, Vogrče, Globasnica, Šentprimož in Šmihel. Učenci so pokazali svoje znanje na klavirju, kitari, harmoniki in flavti. Vsi učenci so z veliko zavzetostjo predvajali glasbene točke, da pa je bilo vmes tudi nekaj treme, je razumljivo, saj so nastopali pred velikim številom poslušalcev – staršev in sorodnikov.

Član kuratorija glasbene šole Jožko Hudl pa je ob tej priložnosti povedal, da je v Pliberku in Vogrčah glasbena šola dosegla z učenci šestega letnika popolno obliko nižje stopnje. Izrekel je tudi željo, da bi se učenci odločali tudi za glasbila kot so godala, pihala in trobila. Ob koncu se je Hudl še zahvalil učiteljem za njihovo uspešno delo. Po nastopu pa so učenci prejeli spričevala.

V ŠMIHELU

Zadnji od zaključnih koncertov je bil v Šmihelu nad Pliberkom. Tam so se učenci glasbene šole predstavili 8. julija 1984. Nastopili so tudi v orkestralni zasedbi, v harmonikarskem in pihalnem orkestru in seveda tudi kot posamezniki, ki igrajo na sledeče inštrumente: saksofon, prečno flavto, pozavno, tubo, trobento, harmoniko, klarinet in boben, torej inštrumente, primerne za igranje v orkestralni zasedbi; seveda pa so učenci nastopili tudi z inštrumenti kot so kitara, blokflavta ali prečna flavta. Za uspešen potek glasbenega pouka so v Šmihelu odgovorni učitelji Avgust Pogorevčnik, Julijan Burdzi, Lojze Lipovnik in Danica Pušnik.

Vsem učiteljem, seveda tudi učencem gre prisrčna zahvala za tako lep glasbeni dogodek. Želimo, da bi v Šmihelu tudi v prihodnjem šolskem letu učitelji in učenci glasbene šole beležili tako lepe uspehe kot doslej.

V 8 dneh dva osemtisočka

Znani pustolovec-alpinist Reinhold Messner iz Južne Tirolske se je s tovarišem Hansom Kammerländerjem (tudi Južni Tirolec) pred kratkim povzpel kar na dva osemtisočaka — Gasherbrum I in Gasherbrum II, ki merita 8092 oziroma 8035 metrov. Kar je še bolj pomembno je vsekakor to, da sta vrhova osvojila v pičlih osmih dneh.

Reinhold Messner bo septembra star 40 let. On ni znan samo po njegovih alpinističnih podvigih v Himalaji in drugih gorstvih sveta, marveč tudi po tem, da odlično piše in da je izdal že celo vrsto knjig. Poleg tega je odličen predavatelj in fotograf. Svoje gorske pustolovščine v glavnem financira sam, kako tudi ne, ko mu pa tantieme prinašajo potrebni denar za odprave.

Radiše: Ciril in Metodovo kresovanje

V soboto, dne 7. julija so radiški društveniki pripravili kresovanje v spomin na Cirila in Metoda.

Ciril (Konstantin) in Metod sta delovala med Slovani v 9. stoletju. Cerkvene obrede sta vodila v slovenskem jeziku, zato sta morala celo na zagovor k papežu v Rim. Zložila sta tudi novo pisavo, tako zvano glagolico, ki je omogočila prevajanje latinskih tekstov v slovenski jezik. Pozneje so učenci Cirila in Metoda na podlagi glagolice sestavili bolj pregledno abecedo – cirilico, ki jo v nekaterih državah še danes uporabljajo. Po zaslugi teh dveh „slovanskih apostolov", kakor jiju danes mnogokrat imenujemo, se je šele začela razvijati slovanska književnost, ki je nedvomno vplivala tudi na poznejši razvoj slovenskega jezika.

Tokrat so Radišani k sodelovanju povabili kotmirške pevce, ki so olepšali to prireditev. Toni iz Ljubljane pa je skrbel za dobro pečene jedi na žaru. Kljub hladnemu vremenu so ljudje pozno v noč „stražili" ogenj, preden so se umaknili v privatne hiše, kjer so menda praznovali do jutranjih ur.

F. W.

Tudi v pogorju Nockalm narodni park

Okrog 240 kvadratnih kilometrov pogorja Nockalm v Krških Alpah ima šanso, da postane narodni park. Osnutek pogodbe je že na vpogled pri občinah tega področja. Če bosta prebivalstvo in oblast našla skupni jezik, lahko računamo s tem, da bomo v dveh do štirih letih imeli že drugi narodni park v Avstriji. Za narodni park „Visoke Ture" je bilo potrebno 10 dolgih let, da je prišlo do realizacije. Tokrat bo verjetno šlo hitreje, ker ima prebivalstvo že več zaupanja v takšno novotarijo, za katero so še pred nedavnim imeli velike predsodke.

Najlepši počitniški doživljaj - Likovna kolonija Vuzenica

V času od 19. do 25. avgusta bo spet likovna kolonija mladih v Vuzenici, ki jo vsako leto pripravlja Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in osnovna šola v Vuzenici. Tako bodo imeli letos otroci spet možnost preživeti teden dni v Vuzenici in se uriti v likovni umetnosti. Tokrat se bodo otroci specializirali v slikanju na steklo in pa v splošni izbiri tehnik. V minulih izmenah so bili v Vuzenici izredno sposobni mladi likovni ustvarjalci. Ti so tudi prisrčno vabljeni, saj bi s tem samo popestrili in obogatili kvaliteto te priznane likovne kolonije, ki ima letos že 14. srečanje. Vabljeni so vsi, ki jim je risanje in likovno ustvarjanje v veselje. Pogoj, pa je, da udeleženec kolonije naj ne bo mlajši od 12 let (navzgor ni omejitve).

Naj še povemo, da mladi umetniki ne bodo samo risali, slikali . . ., ne, svoj prosti čas, to je po navadi ob popoldnevih, bodo izkoristili za izlete, za kopanje, za oglede razstav in muzejev ali pa se zabavali ob družabnih igrah. Za zaključek likovne kolonije pa bodo otroci pripravili razstavo svojih del, ki bo povezana s pestrim kulturnim sporedom.

Stanovanje za čas bivanja v Vuzenici najdejo udeleženci kolonije pri družinah, kjer imajo otroka, fanta ali dekle, enake starosti. Tam je za otroke poskrbljeno, kot da bi bili člani družine. Seveda je vse to, udeležba in stanovanje, brezplačno.

Prijave za to privlačno ponudbo je treba storiti najkasneje do 20. julija na naslov Slovenska prosvetna zveza, Gasometergasse 10, Celovec. V prijavi je treba navesti ime, naslov, rojstni datum in šolo.

Jed in pijača ob vročih dnevih

Če boste na vašem telefonu volili številko 0 42 22-196, boste slišali iz slušalke ves mesec julij, to je po navadi v najbolj vročem mesecu v letu, napotke, kako se ubraniš raznih obremenitev, ki tarejo človeka v poletni vročini. Poletna vročina zelo obremenjuje človekov organizem, še prav posebno pa krvni obtok. Da se ubraniš te nadloge, je pomembna primerna hrana in pijača. V prehrani naj prevladujejo lahko prebavljive jedi, predvsem zelenjava, sir, močnate jedi in sadje. Proti žeji pa se najlaže ubranimo z mineralno vodo, hladnim ne preveč sladkanim čajem z limoninim sokom, s sadnimi sokovi, sladkim moštom in z raznimi mlečnimi mešanicami. Varovati pa se je treba alkoholnih pijač, ki zelo obremenjujejo krvni obtok.

K tej temi bo potom magnetofonskega traku, v okviru Avstrijske delovne skupnosti za ljudsko zdravje (Österreichische Arbeitsgemeinschaft für Volksgesundheit), govoril primarij dr. Anton Rot, zdravniški vodja ambulatorija Mariahilf dunajske Področne bolniške blagajne.

Avtocesta že mimo Podkloštra

Prejšnji petek so predali prometu nov odsek Južne avtoceste med Vetrovo in Štasovo pri Vratih-Megvarje. Ta cestni odsek je dolg 14,3 kilometra in je speljan preko 16 mostov. Cesta vodi skozi slikovito pokrajino pod južnim pobočjem Dobrača in dvakrat prekorači Zilo. Ta del avtoceste je hkrati tudi južna obvoznica trga Podklošter, ki se bo tako rešil grozečega prometnega infarkta. Trenutno je v prometu samo ena polovica avtoceste, v jeseni, ko bo uradna otvoritev ceste, pa bo asfaltirana tudi druga polovica.

Avtoceste so sicer velika pridobitev, saj bi jih drugače ne gradili, vendar imajo tudi nasprotnike, kar je spet razumljivo, ker je z gradnjo avtocest uničeno mnogo produktivne zemlje in tudi drugače obremenjeno okolje. Proti temu so protestirali prebivalci Štasove z napisom: „Stossau gegen weitere Umweltbelastungen".

SEJA žitrajskega občinskega sveta

Danes, petek 13. 7. 1984, bo ob 19. uri žitrajska občinska seja v prostorih gasilskega doma v Miklavčevem.

PRIREDITVE

Glasbena šola na Koroškem razpisuje mesto

GLASBENEGA PEDAGOGA

za instrumente: klavir, kitara, harmonika, pihala in godala ter nauk o glasbi

Obseg zaposlitve: polna ali delna učna obveznost

Pismene prošnje naj se naslovijo na:

Kuratorij za Glasbeno šolo na Koroškem, Gasometergasse 10 ali Viktringer Ring 26, Celovec

Priložijo naj se spričevala ali druge podlage o kvalifikaciji

---

REBERCA

TEDEN MLADIH UMETNIKOV

je od ponedeljka 30. 7. do 4. 8. 1984 v Mladinskem centru na Reberci.
Prireditelja: Krščanska kulturna zveza in Mladinski center na Reberci

---

ŽELEZNA KAPLA

POLETNA NOČ

v soboto 14. 7. 1984 ob 20. uri pri občinskem kopališču nad Železno Kaplo.
Igrajo: Dobri znanci
Za jedačo in pijačo je preskrbljeno.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Zarja" v Železni Kapli.

BILČOVS

KULTURNI VEČER

v soboto 14. 7. 1984 ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.
Spored oblikujejo: mešani pevski zbor, moški pevski zbor in otroški zbor SPD „Bilka".
Za ples igra priljubljeni ansambel „Modrina" iz Kranja.
Na programu je tudi srečolov.

ŠENTPRIMOŽ

POP-FESTIVAL

v torek 17. 7. 1984 ob 20.30 uri v kulturnem domu v Šentprimožu.
Nastopajo: pop-skupine ENERGIJA, JADAGANI, ŠOK, ZMEDA in kantavtorica Micka Mischkulnig

---

BOROVLJE

Nastop folklorne skupine „KOLO" Z BEOGRADA

v nedeljo 5. 8. 1984 ob 14.30 uri v mestni hiši v Borovljah.
Prireditelj: Krščanska kulturna zveza
Soprireditelji: sosednja društva iz Borovelj, Slovenjega Plajberka, Sel in Šmarjete v Rožu

---

Glasbena šola na Koroškem — oddelek Pliberk in Slovensko prosvetno društvo „Edinost" v Pliberku vabita na

KLAVIRSKI KONCERT

v petek 20. 7. 1984 ob 20.30 uri v Posojilnici v Pliberku.
Spored oblikuje Sonja Kert.

ŽELEZNA KAPLA

KONCERT

v soboto 21. 7. 1984 ob 20. uri v glavni šoli v Železni Kapli.
Nastopajo: Kasermandln (Sepp in Ferdl) — Obirski vižarji — harmonikar Engelbert — trio Pavlič
Prireditelj: Alpski klub „Obir" na Obirskem

ŠENTJAKOB V ROŽU

POLETNA NOČ

v soboto 28. 7. 1984 ob 20.30 uri v kulturnem domu v Šentjakobu v R.
Igra: Planinski sekstet
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Rož" v Šentjakobu v R.

ŽITARA VAS

VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE

v nedeljo 15. 7. 1984 ob 20.30 uri v ljudski šoli v Žitari vasi.
Sodelujejo: cerkveni zbor iz Šentlipša, mladinski zbor iz Šentlipša, otroška in mladinska folklorna skupina SPD „Trta" iz Žitare vasi, Glasbena šola Žitara vas, Plazniška dekleta in moški pevski zbor SPD „Trta" iz Žitare vasi. Prireditelj: SPD „Trta" v Žitari vasi.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost v Škofičah

Vabilo na

KULTURNI VEČER

v soboto 14. 7. 1984 ob 20. uri v gostilni Perdacher v Holbičah pri Škofičah.
Nastopajo: MePZ SPD „Edinost" iz Škofič, MePZ „Rož" iz Šentjakoba v Rožu, tamburaši iz Hodiš.

Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak" na Kostanjah vabi na

PEVSKI KONCERT

mešanega komornega zbora „Anton Foerster" iz Ljubljane
v soboto 14. julija 1984 ob 20. uri v slavnostni dvorani občinske hiše v Vrbi. Zbor vodi Jože Trošt.

Upravni in nadzorni odbor šentjakobske zadruge prisrčno vabita na

SVEČANO OTVORITEV NOVEGA MARKETA
domače zadruge

v soboto 14. julija 1984 ob 10. uri dopoldne.

DOBRLA VAS

FOLKLORNI VEČER

v četrtek 19. 7. 1984 ob 20.30 uri na dvorišču samostana v Dobrli vasi.
Gostuje: folklorna skupina „Tine Rožanc" iz Slovenije.
Prireditelj: SPD „Srce" v Dobrli vasi

Slovensko prosvetno društvo „ZVEZDA" v Hodišah
vabi na

POLETNO NOČ

ki bo v soboto, 21. julija 1984
ob 20.00 uri
pri ČIMŽARJU v Dvorcu

SODELUJEJO:
Trio „Korotan"
Volkstanzgruppe Keutschach
Tamburaši iz Hodiš
za ples igrajo
„DOBRI ZNANCI"

Menjava denarja

Stanje v četrtek 12. julija 1984

Za 100 **dinarjev** dobite	12.50 šil.
Za 100 **dinarjev** plačate	15.50 šil.
Za 100 **lir** dobite	1.10 šil.
Za 100 **lir** plačate	1.19 šil.
Za 100 **mark** dobite	692.00 šil.
Za 100 **mark** plačate	708.30 šil.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA OBHAJALO DVOJNI PRAZNIK:

35-letnico obstoja in otvoritve koče

V nedeljo je bila na območju krnskih jezer v Julijskih Alpah mogočna slovesnost, v okviru katere so primorski planinci in z njimi planinci iz ostale Slovenije in zamejstva obhajali dvojni praznik — 35-letnico obstoja Planinskega društva Nova Gorica in otvoritev planinske postojanke pri krnskih jezerih.

Kar več tisoč planincev se je zbralo v prekrasni dolini krnskih jezer, da skupno s primorskimi planinci proslavijo ta veliki dogodek, ki pomeni veliko delovno zmago in eno največjih pridobitev v Julijskih Alpah.

Odločitev, da bodo zgradili planinsko postojanko ob krnskih jezerih, je padla takoj po ustanovitvi društva. Bilo je narejenih več načrtov in celo

Levo: Nova postojanka s častnimi gosti. Desno: Planinci ob „obali" Krnskega jezera. Spodaj: Krnsko jezero s Krnom v ozadju

že dvakrat je bil posekan les za kočo, vendar dokončna odločitev, kje bo stala koča, in kako bo zgrajena je padla šele pred petimi leti — nad Malim krnskim jezerom (tudi Dupeljsko jezero). Nova planinska postojanka je zgrajena iz kamna in kraljuje na takšnem mestu, da ji snežni plazovi ne morejo do živega. Projekt zanjo je bil zasnovan na erhitekturi pastirskih staj — več manjših objektov (štirje), ki so med seboj funkcionalno povezani. Lokacija je 20 minut oddaljena od velikega Krnskega jezera (največjega gorskega jezera v Julijskih Alpah).

Dolina krnskih jezer je izredno pomembno razpotje poti, ki vodijo iz Bohinja prek Komne (Bohinjskega sedla), iz doline Soče preko Krna ter iz Trente skozi dolino Lepene, v ta lepi gorski svet, ki pa ni imel razvojne možnosti, ker je manjkala planinska postojanka. Z izgradnjo koče pa se bo to na mah spremenilo.

Kot že omenjeno je bila gradnja te postojanke povezana z velikimi težavami in težkočami. Treba je bilo zgraditi tovorno žičnico iz doline Lepene (Jugov dom) do gorske postaje na višini nekaj nad 1400 metrov, od koder je bilo potrebno urediti cesto do gradbišča. S tovorno žičnico so spravili do gorske postaje razstavljene dele traktorja, ga sestavili in tako prevažali z njim gradbeni material do gradbišča. Traktor ima sedaj domovinsko pravico v tej gorski dolini krnskih jezer. Danes prevaža hrano za planinsko postojanko, gorivo za agregat itd. Naj še zapišemo, da so kmetje „mimogrede" v bližini nove koče obnovili ovčarijo (prej iz lesa), ki je sodobno opremljena in ima električno razsvetljavo, ki jo nudi agregat nove koče. V štirinajstih dneh bodo na planino prignali okrog 400 ovac in izdelovali odlični ovčji sir.

Nova planinska postojanka bo torej igrala pomembno vlogo v tem de-

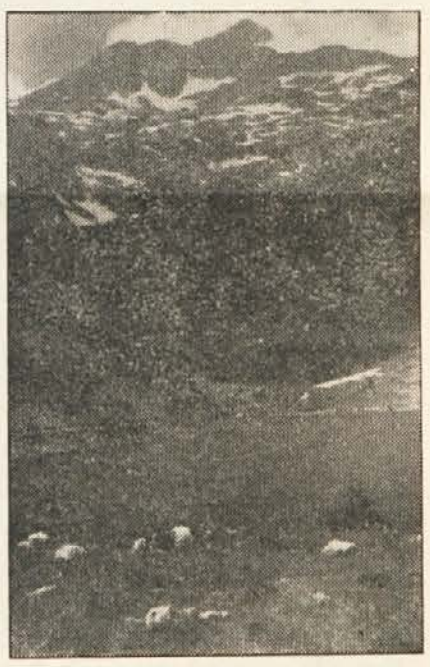

lu Julijskih Alp in to ob vseh letnih časih. S tem hočemo povedati, da tudi pozimi. Za turne smučarje je ta postojanka velika pridobitev, ker bo sedaj možno v tej koči prenočevati. V posebnem zimskem prostoru, ki je vedno odprt, so na razpolago ležišča in štedilnik ter drva.

Številni govorniki na slovesnosti so izrekli iskrene čestitke k jubileju ter priznanje za vse napore, ki so bili potrebni za realizacijo tega prepotrebnega planinskega objekta. Predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec Franci Kropivnik pa je ob tej priložnosti podaril cepin, z željo, da bi varno služil svojemu namenu.

Nedeljsko prireditev so popestrili godba na pihala, pevska zbora ter prelepo sončno vreme, ki je odkrivalo čare tega prelepega planinskega sveta, ki mu ga ni para na svetu. Za prispevek pri gradnji planinskega doma pri krnskih jezerih je Slovensko planinsko društvo Celovec prejelo priznanje v obliki diplome. Med obema društvoma obstoja že večletno prijateljsko sodelovanje, zato je bilo razumljivo, da so naša dekleta in fantje pomagali pri gradnji njihove planinske postojanke.

Po oficialnem delu je bila prijetna družabnost in masoven „pohod" do bližnjega Krnskega jezera, ki še nikoli ni imel takšnega obiska in ga tudi ne bo več imel. Nekaj srčnih planincev je poskrbelo za pravo senzacijo — planili so v ledeno-mrzlo vodo in preplavali jezero. (Pred nekaj tedni je bilo jezero še pokrito z ledom).

Dragi bralci, če si hočete ogledati ta lepi gorski svet v julijskih Alpah se peljite z avtomobilom do Kranjske gore ter nato preko Vršiča (1611 m) v slikovito dolino Trente do vasi Soča. Nekaj sto metrov za vasjo se od ceste, po kateri ste se pripeljali, odcepi na levo v stransko dolino Lepeno makadamka, po kateri po nekaj kilometrih vožnje dosežete na koncu doline Dom dr. Klementa Juga (700 m). Od tam naprej je 2 uri lagodne hoje do planinske postojanke ob krnskih jezerih.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU

Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) telefon (0 42 22) 51 25 28

Gasometerg. 10/I (Milka Kokot) telefon (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši,

vljudno vam sporočamo, da bo

letovanje otrok na morju v Savudriji

letos v eni izmeni in sicer:
od 7. avgusta do 21. avgusta 1984

Koordinacijski odbor nudi:
prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.
Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1400 šil. prevozni stroški 400 šil.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je 15. julij 1984.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejšnje prijave.

Železna Kapla-Bela in Kranj se bosta pobratila

Po dvajsetletnih stikih na gospodarskem, kulturnem in športnem področju se bosta občini Železna Kapla-Bela in Kranj pobratili. V Kranju je sklep o tem pred dnevi sprejela občinska skupščina na svoji seji. Tedaj so tudi sklenili, da bodo listino o pobratenju v Kranju slovesno podpisali ob občinskem prazniku prvem avgustu.

Uradne stike so predstavniki obeh občin navezali leta 1964. Naslednje leto se je sodelovanje razmahnilo in se odvijalo na dveh ravneh. Še posebno trdno in živahno je bilo sodelovanje prebivalcev Jezerskega in njihovih organizacij s kulturnimi, športnimi in turističnimi organizacijami iz Železne Kaple. Pri tem je zlasti sodelovanje s solvenskim prosvetnim društvom Zarja iz Železne Kaple dalo tudi vrsti skupnih nastopov, predvsem gledaliških predstav.

Na ravni medobčinskega sodelovanja so prav tako znane različne oblike, od razstav fotoamaterjev obeh občin, nastopov pihalnih orkestrov in pomoči gledaliških režiserjev in folklornih učiteljev do sodelovanja strokovnjakov s področja otorškega varstva in drugih. Na tej ravni je bilo v dvajsetih letih tudi nekaj obdobij, ko je bilo sodelovanje manj intenzivno. V zadnjih letih pa se je v zvezi z dogovori o gospodarskem sodelovanju, zaščiti pitne vode, možnem sodelovanju pri črpanju mineralne vode in skupnem nastopanju turističnih organizacij okrepilo.

Ob obisku delegacije občine Železna Kapla-Bela v Kranju lani septembra je bila sprejeta pobuda, da bi ob dvajsetletnici sodelovanja med obema občinama v letu 1964 podpisali listino o pobratenju in sodelovanju. Z njo bodo potrdili pripravljenost za nadaljevanje prijateljskih odnosov, za dogovarjanje in uresničevanje skupnih interesov na gospodarskem, kulturnem in športnem področju ter drugih področjih in za krepitev neposrednih stikov med prebivalci obeh občin.

L.S.

Viri povzročitelji infekcije v Labotski dolini

Celo Koroško, prav posebno pa Labotsko dolino, je razburjala te dni smrt dveh dojenčkov. Ker se začetka ni prav vedelo, kakšen je bil vzrok nagle smrti in so tudi drugi dojenčki kazali iste simptome (bruhanje in driska), se je takoj začelo govoriti o misteriozni epidemiji zaradi onesnaženja okolja in slabe hrane. Dejstvo pa je, da so obširna virološka in bakteriološka raziskavanja dokazala, da zrak, voda ali hrana niso bili vzroki infekcije.

Izkazalo se je namreč, da so povzročitelji bolezni bili viri, ki ob različnih letnih časih nastopajo različno močno in niso smrtni. Za oba dojenčka pa je infekcija vendarle pomenila smrt, ker sta bila njuna majhna telesca že oslabljena od druge bolezni (rahitis in vnetje srednjega ušesa).

JANKO MESSNER

Koliko znamo še slovensko?

Jezikovni pogovori v Radiu Celovec

21

V zadnji oddaji smo obravnavali troje predlogov, ki jih čisto po nepotrebnem mešamo. Treba si jih je samo zapomniti: če je kak predmet **na** drugem, ga vzamemo **z** njega, postavim: vaza je **na** mizi, vzemi jo **z** mize! Kruh je **v** mizi, vzemi ga **iz** mize, otrok stoji **pri** mizi, naj stopi **od** mize, da jo bo mama mogla pobrisati. Lubadar je **v** smreki, zato prileze **iz** nje, ptič sedi **na** smreki, zato zleti **s** smreke.

Danes si oglejmo predlog "od" — nemški "von": Narobe je reči: to je otrok 'od' soseda, das Kind vom Nachbar, pravilno pravimo: to je s o s e d o v otrok, ker imamo Slovenci posebne svojilne oblike pridevnikov na ov-ova-ovo pa -in-ina-ino: očetova hiša pa materina ruta. Nemci te lepe možnosti nimajo, zato jih ne oponašajmo, da ne siromašimo in ne pačimo svoje lepe materinščine. Prisluhnimo kmetu na vasi, pa bo!

Zum Glück je lepše slovensko: n a s r e č o, kakor 'k sreči'. Ich geh zur Ruh: g r e m p o č i v a t, ne 'k počitku'. Predstavljajmo si to nazorno: tam nekje v spalnici prebiva počitek, kdo le ve, kakšen je, mlad ali star, tolst ali suh, ti pa se odpraviš k njemu — po kaj? Da ga boš gledal ali se z njim pogovarjal — s tistim čudnim počitkom. Tudi 'k nogam' hoditi je težavno akrobatsko početje: saj moraš imeti vsaj štiri noge — dve nogi kdove kje, dve pa še pritrjeni k telesu, da boš mogel iti k onima dvema. Je pa že bolj preprosto i t i p e š ! In bolj zdravo kakor z avtom! Franci je omedlel, potem pa se je spet zavedel. In kaj pravijo neki naši ljudje: da je 'k sebi' prišel! Torej že spet: Franci se deli v dva. Eden še leži in komaj malo miži in spoznava, da je bil v nezavesti, drugi pa je že ves živ in dobre volje in že prihaja k prvemu. Veste, kako medicina imenuje takšne špase? "Shizofrenija" jim pravi — ena oseba — razcepljena v dve.

In zdaj predlog "čez": ni lepo, da 'tožimo čez kakega človeka', slovnično pravilno je t o ž i t i n a d č i m in n a d k o m.

"Sporočili so nezgodo skozi otroka" — durch das Kind! Verjetno so napeljali telefonsko žico skozi revčka. Prav se reče: s p o r o č i l i s o z o t r o k o m, p o o t r o k u.

Če se rotimo, ne pravimo 'pri moji veri', ampak n a v e r o, n a č a s t, n a p o š t e n j e! 'Navaditi se na kaj' tudi ni nič kaj prida, zlasti imamo v mislih cigarete! Bolje ustreza rodilnik: navaditi se kajenja, cigaret, pijače, vrtanja v nos in še več takšnih nečednih poslov! 'V slučaju slabega vremena' — to smo morda že obravnavali, pa nam ne bo škodilo, če ponovimo pravilno obliko: o b s l a b e m v r e m e n u. In ne 'pod takimi okoliščinami', ampak v (o b) t a k i h o k o l i š č i n a h. Južna Afrika je bogata 'na' zlati rudi — kakšna stvarna in jezikovna neresnica: to bi pomenilo, da ima zlate rudnike in na tistih rudnikih še bogastva na pretek! V resnici je tam najhujša revščina, prava beda črncev, ki kakor sužnji kopljejo zlato rudo kapitalistov. Torej bodimo previdni in recimo: Južna Afrika j e b o g a t a r u d a l i b o g a t a z r u d a m i. Vse drugo je narobe, ker je narejeno po nemščini.

'Ponekod umirajo še zmeraj na kozah', sem bral v enem naših tednikov. Pomislil sem: to morajo biti pa res čudni rodovi, da se umaknejo na hrbte teh domačih živali in tam izdihnejo dušo. Potem se mi je šele posvetilo, da misli novinar reči, da umirajo za boleznijo, ki ji pravimo koze, Blattern, Windpocken. V tem primeru bi moral zapisati: u m i r a j o z a k o z a m i, kakor tudi pravimo: b o l a n j e z a s u š i c o, prav pa je reči "na" pri organih: bolan je n a j e t r i h, n a p l j u č i h, n a l u m p i c a h, n a s r c u. Umrl pa je z a s r č n o k a p j o. Saj ne morem reči, da je umrl 'na jetrih', predstavljajmo si to narisano: jetra ven iz njega, on se uleže nanje in na njih umre. Malo je že treba misliti, ko človek govori.

Še druga napačna raba predloga "za": "Ubogi otroci se imajo toliko 'za' učiti!" To ni prav. Imajo se veliko učiti, imajo veliko učenja, učne snovi. Imaš kaj 'za' prodati? Prav se reče: Imaš kaj naprodaj? Imaš kaj 'za' povedati? je po slovensko: Imaš kaj povedati? Imate kaj za jesti in za piti? — Brrr — vprašaj: Imate kaj jesti, kaj piti?! To imam še živo v ušesu od doma, pa tudi iz Mežiške doline. Zadnjič sem bral v enem naših tednikov: "Bilo je mnogo pogrebcev 'v' in 'okrog' hiše." Mož je rabil dva predloga na kupu, da bi si prihranil nekaj časa, a ga je hudo polomil, kajti "v" se veže s petim sklonom — v h i š i, "okrog" pa z drugim: o k r o g h i š e. Torej bi bil moral reči: mnogo pogrebcev v h i š i i n o k r o g n j e. Dva predloga na kupu sta dobra samo, kadar je, postavim, prvi "za" z namernim pomenom: obleka za k delu, kruh za na pot, ruta za na glavo, stolček za pod noge. Da so takšne zveze zdrave in lepe, vidimo že iz tega, ker se lahko celo združijo v nov pridevnik, postavim: zakmašna obleka je tista, ki jo nosim k maši. Prav tako? Pa zahvalim, da ste me tako zvesto poslušali. Želim vam lepih božičnih praznikov in obilo snega za pod smuči!

Asimilaciji navkljub raste samozavest Hrvatov

DAN MLADINE, KI ZDRUŽUJE IN OSVEŠČA HRVAŠKO MLADINO NA GRADIŠČANSKEM, JE STAL POD GESLOM „DRŽAVNA POGODBA – 30 LET NEIZPOLNJENA“

Da hitro napredovanje asimilacije hrvaških vasi na severu in jugu Gradiščanske je opozarjala razstava KUGE (KUlturne zadruGE) iz Velikega Boništofa. Socialistična deželna poslanka Agnjica Prandler iz Geništofa (Kroatisch Gerersdorf) pa je pred tisoč udeleženci „Dneva hrvaške mladine“ pozivala k učenju in ohranjevanju hrvaškega jezika. To sta dva važna utrinka iz vsakoletnega kulturno-zabavnega mladinskega festivala, ki ga organizira Hrvatski akademski klub (HAK) skupaj z domačo mladino. Letos je bil ta Dan mladine od 22. do 24. junija v Geništofu v srednjem Gradiščanskem. Nad 2000 mladih Hrvatov iz vseh predelov Gradiščanske se ga je udeležilo.

Dan mladine se je v zadnjih 13 letih razvil v pomembno kulturnopolitično prireditev, ki je velikega pomena za integracijo Hrvatov, za združevanje in za oblikovanje njihove narodne zavesti. Predvsem mladina pa je tudi tisti dejavnik, ki počasi razdira zakamenele politične strukture, ki Hrvate delijo na socialistično-asimilantski tabor in na ljudskostrankarski-hrvaško-konzervativni tabor.

„Mislim, da je bil letošnji dan mladine eden najuspešnejših v tej 13-letni zgodovini,“ je ob koncu prireditve dejal predsednik HAK-a Peter Tyran. „To je v prvi vrsti zasluga Geništofčanov in vseh ostalih vaščanov v srednjem Gradiščanskem. Poleg tega se je letos HAK posebno potrudil. Imeli smo dosti velik in zelo sposoben pripravljalni odbor, ki je mesece dolgo pripravljal ta dan. Poleg tega se je razširil program. Pred desetimi leti nismo imeli niti keramičarke, niti slikarjev in tudi ne toliko pesnikov, s tem se pa dviga tudi kakovost mladinskega dneva,“ je dejal Tyran.

Lani je spregovoril Heinz Fischer

Mladinski dan je pridobil tudi zaradi tega na pomenu, ker je med drugim lani uspelo povabiti na prireditev vodilnega funkcionarja SPÖ Heinza Fischerja, ki se je pred številnimi nižjimi in srednjimi funkcionarji izrekel za ohranitev in razvoj hrvaške narodnosti na Gradiščanskem. Tudi letošnji govor poslanke Prandler rahlja prej zacementirane protihrvaške strukture.

Nosilno vlogo pa seveda igra kulturno-zabavni program. Začetek so letos napravili z vročimi ritmi Bruji, gradiščansko-hrvaška rok-skupina, geništofska pop-skupina „Pax“ in še vedno aktivni gostje petkovega večera „Dubrovački trubadurji“. V sobotnem programu so deloma nastopile iste skupine, pridružili pa so se še tamburaši iz Stinjakov, dokler v nedeljo niso zaključili „Hatski trio“, „Stinjačko kolo“ in „Hajdenjaki“ maratonski spored Dneva mladine z odlično naštudiranimi folklornimi plesi. Vse tri dni je bilo skladišče firme Prochaska do zadnjega kotička napolnjeno, prav tako pa tudi ob nedeljski maši, ki je bila načrtovana kot „Taborska maša“ na prostem, pa so jo zaradi dežja morali preložiti v halo.

Edinstvena razstava

Organizatorjem pa ni uspelo samo brez težav oskrbovati vse tri dni nad 400 mladincev iz drugih krajev in jim nuditi prenočišče, prvič so združili na enem mestu širok spekter hrvaškega umetniškega ustvarjanja. V župnišču, v bivšem konjskem hlevu in na dvorišču med hlevom in župniščem so si obiskovalci lahko ogledali staro kmečko orodje iz vasi, modelirane figure domačina Fabianiča, zbirko hrvaških verskih knjig (najstarejša je bila iz leta 1725), keramične izdelke Anice Kostyan, slike Ericha Novosela (ki je razstavljal že v Celovcu), sakralne kipe in lesoreze kiparja Tometa Rešetarca, ter edinstvene slike dunajskega fotografa Petra Paula Wiplingerja, ki drži Hrvatom ogledalo pred obraz: glejte tako razpada vaša nekdanja arhitektura in z njo vaša identiteta, ne pustite, da se bo vse uničilo. Samo tisti, ki je bil v teh prostorih je tudi čutil, kako je skupaj z vsemi temi umetninami arhitektura bivšega konjskega hleva tvorila celoto, iz katere je bilo slišati misel: to ohranjevanje starega in to razvijanje novega ima bodočnost.

V tem prostoru pa so brali iz svojih del tudi Vlado Čamba, Monika Schweiger in Joško Weidinger, kantavtor Helmut Radakovič pa prepeval nove ljubezenske pesmi.

Člen 7 še ni izpolnjen

O pomenu mladinskega dneva in o odzivu, ki ga ima, je Petar Tyran povedal še to: „Samo dva primera od kod je prišla mladina: iz severa, iz Novega sela je prišel poln avtobus, okoli 45 ljudi, iz juga, iz Stinjakov, prav tako poln avtobus. In vsi ti iz severa in juga so bili gostje tukaj pri domačinih, in važna vloga dneva je bila prav v tem, da se mladina med seboj spozna ... in to je naš glavni cilj, da postanemo neka celota.“

„Imamo pravi turnus prireditve: pred dvema letoma je bil Dan mladine v Novem selu na severu, lani v Bandolu na jugu, in letos na srednjem Gradiščanskem. Prihodnje leto bo spet na severu ali jugu. In na tej prireditvi je mogel vsakdo uporabljati hrvaški jezik, vsak v svojem dialektu ... s tem senzibiliziramo ljudi in jim pokažemo, da je vredno obdržati hrvaški jezik in kulturo.“

Tyran je nadaljeval: „Do sedaj sem povedal, kaj je bilo pozitivno. Negativna stran tega pa je, da člen 7 še vedno ni izpolnjen. Kot vi koroški Slovenci se borimo za njegovo izpolnitev.“

Na vprašanje ali ne vidi nevarnosti, da se bi ob vstopu v sosvete gradiščanski Hrvati ne utonili v neefektivnem delu sosvetov je dejal: „Hrvati se borimo za to, da bo z majhnimi koraki izpolnjen čim prej člen 7. 90 % verjetnosti je, da bomo stopili v sosvet in naš cilj ni, da pišemo tam v prvi vrsti papirje, povedali smo, da se morajo reči odločati in reševati. Če se to ne bo zgodilo, seveda sosveti nimajo smisla“, je zaključil Tyran.

Zelo redki so še dvojezični napisi v hrvaških vaseh na Gradiščanskem. Ta dvojezična cestna oznaka v Geništofu, hrvaški vasi v srednjem Gradiščanskem, samo 7 km od madžarske meje, še ni starejša od dveh let. Občinski svet se je opogumil in poimenoval ceste ter pritrdil dvojezične table. Tablice s posameznimi hišnimi številkami imajo na spodnjem robu le nemško oznako ceste, in tudi topografski napisi ob začetku in ob koncu vasi so izključno nemški Mladina se tudi s tem ne strinja.

Še nekaj je zanimivo pri tem napisu: cesta vodi iz središča vasi po klancu na široka valovita polja, zato ima tudi hrvaško ime Klanac. Ob začetku te ceste stoji podružnica banke ‚Raiffeisen‘, zato nemško ime Bankgasse. A ni to tipično avstrijska kombinacija tradicije in „napredka“! Ali pa se v tem, kot kritični možgani ugotavljajo, še vedno zrcali nadvlada (seveda nemškega) gospodarstva nad hrvaško narodno skupnostjo.

Pogled na severozahodni del Geništofa

To ni strankarska, to je kulturno-politična zadeva!

Andreas Novosel, doma iz Nove gore na južnem Gradiščanskem, je bil v Hrvatskem akademskem klubu glavni organizator letošnjega mladinskega dneva. Prav gotovo ima mnogo kontaktov do mladine po vsej Gradiščanski, zato na tem mestu objavljamo nekaj misli, ki so vzete iz daljšega razgovora o razvoju in pomenu Dnevov mladine za gradiščanske Hrvate.

Da so ljudje nezadovoljni, se vidi na tem, da sedaj enostavno nekaj ukrenejo: borijo se za dvojezičnost, za šole, pobirajo podpise, predvsem delajo krajevno. Ljudje se zavedajo kulturne dragocenosti Hrvaščine, a se tudi upirajo lokalnim veličinam. Zgodi se, da kdo zahteva hrvaški organski mandat, drugi spet uradni jezik. To je res tako, toda publicistično mi tega še ne obvladamo. Poznate pa verjetno tudi primer, da sta se pred kratkim hotela poročiti Hrvat in Hrvatica hrvaško, pa ni bilo mogoče! Vse to se dogaja!

●

Danes vidimo, da so etnične skupine in regionalizem v poletu.

●

Sedaj, ko vodilni politiki vidijo, da nastopajo zavedni Hrvati odločneje, se lepo počasi preusmerjajo, da ne bi izgubili svojega obraza, seveda se spreminjajo v malih dozah. Upajo, da bodo lahko spet skočili na konja, in ostali spet zgoraj. In seveda je nevarnost, da ti najdejo ljudi, ki so pripravljeni za kompromise, katerih posledica so nove odvisnosti, ki lahko zadušijo to gibanje. Zato potrebujemo med Hrvati ljudi, ki so inteligentni in ki so politično, gospodarsko in osebno neodvisni.

●

Kmalu bo na Dunaju objavljena študija, v kateri so Hrvati iz Gradiščanskega in Dunaja med drugim odgovarjali tudi na vprašanje, katere pravice imajo Hrvati. Rezultat je bil neverjeten: 80 % ljudi ne ve, da imajo Hrvati sploh pravice, in od tistih 20 %, ki se zavedajo pravic, jih le 10 % ve, katere pravice imamo res. Vsi ostali mislijo, da je (s hrvatskimi poročili in Hrvatskimi novinami) že vse rešeno ... Trenutno smo še preslabi za realizacijo naših pravic.

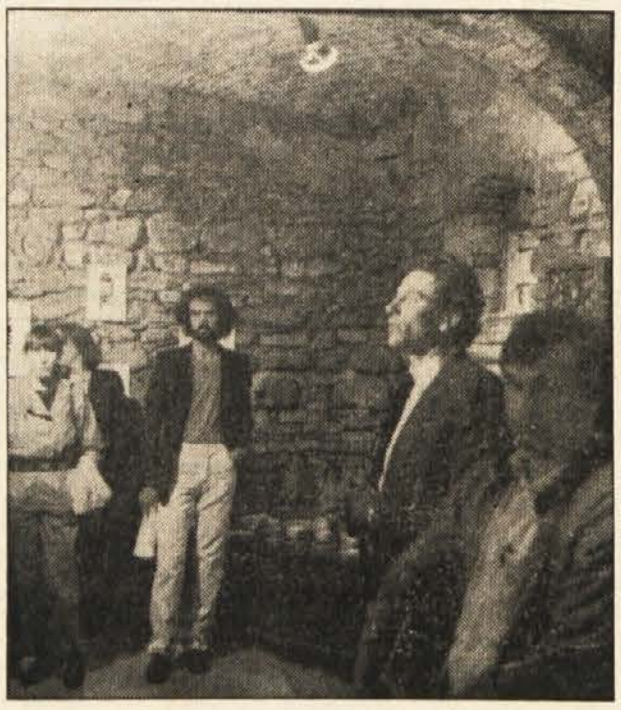

Z desne na levo: kantavtor Helmut Radakovič, Petar Tyran, Andreas Novosel

●

Nekaj gotovo drži: v današnjem času političnih, filozofskih, etničnih, gospodarskih in kulturnih kriz, so ljudje čisto enostavno prisiljeni, da se vrnejo k svojim koreninam. In Hrvati imajo svoje korenine, Hrvati niso vsega zmetali na smetišče. In to čutijo, to so njihovi izgledi; vsi ostali so že popolnoma skomercializirani in imajo svoje medčloveške odnose samo še preko stvari (poglej si samo to: kar so si drago kupili pred petimi, šestimi leti, to danes zmečejo stran in si nabavijo nove stvari); Hrvati pa imajo še nekaj v sebi, in čeprav je to morda melanholično, iz tega lahko črpajo. To se vidi v literaturi, pri slikanju, v umetnosti in tudi drugje.

●

Hočemo integrirati tudi nemškogovorečo kritično mladino — od Slovencev smo se naučili, da se ne splača zapirati pred Nemci.

●

Hrvati imamo tudi stike s Hrvati, ki živijo na Madžarskem, to je velikega pomena, saj vpliva ta delitev na dva bloka uničujoče na kulturno in politično življenje. Saj živimo tukaj, glede miselnosti, v političnem fevdalizmu.

●

Mi ne uganjamo strankarske politike. Hočemo proč od strankarske politike. Zato je prišlo toliko ljudi na Dan mladine. Povabili smo vse politike, če bi tukaj delali strankarsko, bi to imelo slabe posledice. Ta mladinski dan nosijo bogati, mali, vsi socialni sloji, stari in mladi. To ni strankarsko-politična zadeva, to je kulturno-politična zadeva.

Poročilo o Dnevu hrvaške mladine je spisal Vinko Wieser

Hrvati „nemajo problema“?

O dveh zanimivih ploščah BRUJEV

Že sam naslov nove plošče BRUJEV „Nema problema“ se šali s trditvijo, da gradiščanski Hrvati nimajo problemov. Hrvaška rok-skupina BRUJI (=brenčati, bobneti) se tudi z drugo ploščo bavi z najbolj perečimi problemi gradiščanskih Hrvatov: z nihanjem med daleč oddaljenim delovnim mestom in domačo vasjo, z izkoreninjenjem teh ljudi, z nestrpnostjo do manjšine. S svojimi kritičnimi teksti pa se lotijo tudi drugih medčloveških odnosov (v vzgoji in v ljubezenskih odnosih), družbenih in kulturnopolitičnih nedostatkov. Marsikaj je treba razbrati med vrsticami. Vsekakor skušajo tudi rok-glasbo povezati z narodnostnimi posebnostmi (ritem in melodije), tako, da v njihovih pesmih najdemo folkloristične, jazz in new-vawe elemente. Njih cilj je dvigniti samozavest Hrvatov, nemškogovorečemu Avstrijcu pa približati stremljenja Hrvatov.

Rock-skupino BRUJI sestavljajo 4 Hrvatje in en hrvatski Madžar (ali madžarski Hrvat): Joško Vlasich (voc.), Toni Perušić (keyb., voc.), Josef Sári (Madžar; git., voc.), Rudi Karall (git. voc.), Werner Karall (bass, voc.), in Stefan Kuzmits (drums, voc.). Pojejo hrvaško in nemško.

Prva plošča pod naslovom „Gemma Krowodn schaun“ je izšla leta 1980 (Extraplatte 17), druga leta 1983 „Nema problema“ (Extraplatte 37). Obe sta na razpolago v celovški knjigarni „Naša knjiga“.

DR. TONE JELEN

Po evropskem jugozapadu

Dandanašnji je potovanje po tujih deželah že skoraj podobno nekdanjim sprehodom po bližnji ali daljnji okolici. Kdor hoče v nepoznane daljave in se tam pražiti en, dva ali več tednov pod južnim soncem ali pa se sprehajati po ulicah tujih mest, se vsede v letalo. Če na poti ne želi biti moten od drugih potnikov, požene svoj Mercedes ali pa „fičkota", kar mu je pač na voljo, in se pelje in vozi, dokler mu ne poide gorivo ali pa cvenk, in to vse zato, da doma lahko pove kje vse je bil in kaj je videl — ali pa tudi ne. Kdor pa si želi združiti potovanje in družabnost z znanci in prijatelji, temu se ponuja avtobus. Tudi tako lahko vidi mnogo zanimivega in dolgih cest, če pa se tega naveliča, se lahko tudi drugače zabava.

Izkušen v tem je tov. Honzej tudi letos vabil v imenu Zveze koroških partizanov na daljši izlet. Ker so si njegovi potniki doslej ogledali že dobršen del Evrope, pa celo tja do priveska azijske celine, je bilo tokrat postavljeno vprašanje, kaj če bi pogledali tja na jugozapad. kaj tiči za „španskimi vasmi". Preudarjeno, odločeno in storjeno. Na velikonočni torek smo se zaupali Sienčnikovemu „potujočemu bifeju" in skrbnemu šoferju Hanziju ter kmalu pustili za seboj podjunske in rožanske vasi, še zaspane od velikonočnega miru. Pri Vratih-Megvarje nas je sprejela „sončna Italija" in smo se pozdravili z zasneženimi vrhovi in vrtačami Julijcev od Mangarta pa tja do Montaža, v ospredju z Višarjami, kamor so še naši starši hodili peš, za pokoro pa morali nositi bukova polena do vrha. Mlajši smo sicer tudi še morali pešačiti, vendar so nam polena že spregledali. Danes pa se v par minutah pozpneš na vrh z žičnico — če ni pokvarjena.

Skozi Kanalsko dolino, med skalovjem, viadukti, prodom in gradbišči nove avtoceste, smo hitro privijugali do Carnije in proti Venzone in Gemoni, krajem v srednji Furlaniji, kjer so nedavni potresi povzročili hudo razdejanje. Mnogo hiš, cerkva in drugih javnih poslopij se je zrušilo v prah. Na njihovo mesto so že stopile nove, moderne stavbe, ki pa se kar nočejo vskladiti s starozraslo okolico in nekako učinkujejo kot tuji predmeti. Pri Gemoni se odpre skalnata stran kot pahljača in pred nami leži širna ravnina Furlanije. Na levi proti Čedadu, nekdanji trdnjavski prestolnici langobardskih knezov, zgrajeni za obrambo proti prihajajočim Slovencem, se polagoma spuščajo v ravnino južni obronki Julijcev in prehajajo v valovito gričevje, za katerim bolj slutimo kakor vidimo Goriška brda z mesti Gorico, Gradiško in Krminom. Pa brške vasice, med njimi bistro Sočo. Ker v našem dvotedenskem bivališču ni bilo poskrbljeno le za telesno dobrobit — imeli smo s seboj kar dve kuharici Milki, da ni bilo treba stradati ne kave in ne klobasic — ampak tudi za kaj kulturnega, je naš sopotnik Bernard, navdušen recitator, menda zaslutil utrip teh daljnjih senčnih obrisov na nas vse in nas je v duhu odpeljal tja h Gregorčiču in njegovi „Soči", v kateri je priljubljeni pesnik opeval „bistro hči planin" in se tudi predstavil kot videc bodočih grozovitih bitk ob Soči in v Brdih.

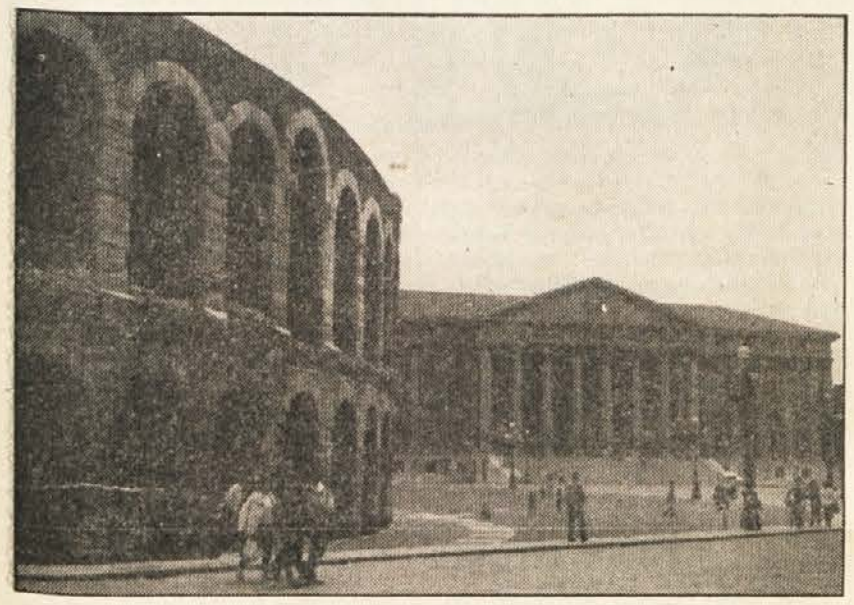

V trikotu furlanske avtoceste, na kateri smo obšli glavno mesto Videm, se dviga na desni strani iz obširnih koruznih polj kampanile mesteca Gonars, kraja bridkega spomina vseh Slovencev. Fašistična Italija je tam zgradila veliko koncentracijsko taborišče za vse Slovence, ki jih je zajela v takratni „Ljubljanski pokrajini" kot partizane, politične nasprotnike antifašiste in pa take, ki bi to mogli še postati. Iz tega taborišča je poleti 1942 pobegnilo osem internirancev, med njimi pokojni Boris Kraigher, skozi 60 metrov dolg rov, ki so ga skopali izpod poda barake pod žično oviro, stražarnico in stražnim stolpom v koruzno njivo. Vse to se je zgodilo tako tajno, da razen sodelujočih niti v tisti baraki nihče ni vedel, kaj šele v sosednjih barakah. Tudi jaz sem vse to izvedel šele po pobegu, čeprav sem pestoval svoj paratifus v sosednji baraki. Ta edinstveni dogodek žilavosti, odločnosti in konspiracije je mojstrsko opisal znani pisatelj in publicist Ivan Bratko v knjigi „Teleskop".

Pa naprej proti Benečiji, med obširnimi polji, vinogradi in cipresami, izza katerih dvigajo vaški stolpi svoje glave. Avtocesta, ravna kot „po dilci", se izogiba mest. Dotika se industrijskih naprav in proti Benetkam nam dovoljuje, da zaslutimo bližino lagune in Jadrana. Kakor druga mesta, pušča avtocesta tudi Verono ob strani. Toda popotnik tukaj ne sme mimo. Italijanski pesnik Giovanni Cotas je rekel, da kdor Verono vidi in je ne vzljubi takoj, ta ni sposoben ljubiti ali pa sovražiti vse, kar je lepega. Tega pa si ne damo očitati. Torej stran od avtoceste pa proti Veroni, kamor nas kličeta Romeo in Julija, arena in še mnoge druge znamenitosti. Čez stari most smo prišli v zgodovinski del mesta, ki leži med zavoji reke Adiže (Etsch) in je postalo že leta 89 pred Kr. rimska kolonija. Areno, ki priteguje turiste nase kot magnet, je dal graditi cesar Dioklecian. Ta je v teku stoletij služila najrazličnejšim namenom. V rimskem času so tam bile gladiatorske igre, pozneje so tam zažigali in morili prve kristjane. V srednjem veku so uprizarjali vitezi svoje turnirje. In pa ogenj je spet prišel do bridke veljave, ko so se zažigali razkolniki in čarovnice. Borbam med biki in hrti, semenjskim predstavam in pustnim maškeradam so sledile moderne športne igre. Leta 1913 so za stoletnico Verdijevega rojstva za poizkušnjo uprizorili v areni njegovo opero Aido. Uspeh je bil tako velik, da od takrat ob vsakoletnem festivalu uprizarjajo operne igre, predvsem Verdijeve. Ljubitelji opere prihajajo iz vse Evrope in uživajo čudovito akustiko, povezano z romantičnim okoljem in mistificirano v siju tisočerih sveč. Ta starodavna arena na trgu Piazza Branas je tudi očarala z vso svojo veličino. Pa tudi druga poslopja, ki se vrstijo okoli trga, tako stara mestna hiša (rotovž), zgrajena še za časa, ko je Verona spadala pod Avstrijo, glavna mestna straža in vrsto drugih, so vzbujala naše zanimanje. Med ozkimi in najožjimi ulicami končno najdeš stari Palazzo Capulet z „Julijinim balkonom", pod katerim je baje prepeval Romeo svoje grenkosladke serenade. Julijin grob pa si ogledaš lahko v kripti San Francesco. Vse to staro mesto pa nadkriljuje grad Castellvecchio, nekdanji sedež prvih veronskih mogotcev Scalaghieri. Tekom zgodovine je Verona spadala pod najrazličnejše vladavine in države, pod rimsko, gotsko, langobardsko, frankovsko, francosko, avstrijsko, predno se je znašla v zedinjeni Italiji. Za nas posebno zanimivo je dejstvo, da je v 10. stoletju pripadala tudi kneževini Karantaniji.

Shakespeare, stvaritelj igre o Romeu in Juliji je rekel: „Kdor je iz tega mesta izobčen, je iz sveta izobčen." Neglede na nevarnost, da bi se sami izobčili iz sveta, smo morali le nadaljevati pot mimo Gardskega jezera proti Turinu. Gardsko jezero je baje najlepše na svetu in menda si ga je prav zaradi tega Mussolini izbral za središče svoje nekoliko mesecev pod esesovsko stražo trajajoče „fašistične socialne republike", dokler ni bilo tudi te slave konec na železniškem podvozu.

(Dalje prihodnjič)

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 13. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Instrukcija: latinščina — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 A la carte — 11.15 Čutim sonce na mojem obrazu — 11.45 Orientacija — 12.15 Polmesec nad Bosno — 13.00 Poročila — 15.00 Nerodnež — 16.25 Florijan, prijatelj živali — 16.30 Top cat — 16.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Don Kihot — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nerešeni akti — 21.20 Operete, dežela sanj — 22.20 Šport — 23.20 Nerešeni akti — 23.25 Poročila.

SOBOTA, 14. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Instrukcija: latinščina — 10.05 Instrukcija: angleščina — 10.35 Evropejec — 12.05 Nočni studio — 13.10 Poročila — 14.50 Veseloigra — 16.15 V džungli Shir Khana — 17.00 Poročila — 17.05 Gradbišče — 17.30 Skrivnostna globina — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.30 Oleg Popov — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Broadway Budimpešte — 31.40 Šport — 22.40 Jazz Antibes — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 15. 7.: 11.00 Šport — 12.00 Ura tiska — 15.00 Šport je njeno življenje — 16.25 Možje brez živcev — 16.40 Tao Tao — 17.05 Tečaj jadralcev na deski — 17.35 Helmi — 17.40 Klub seniorjev — 18.30 Ptiči opazovani od blizu — 19.00 Slike iz Avstrije — Govori župnik Franz Unger — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Operacija „Walküre" — 21.55 Nočni studio — 23.00 Čas za liriko — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Šport je njeno življenje — 11.55 Secret squirrel — 12.00 Slovesnost avstrijskih pihalnih godb na Dunaju — 13.00 Poročila — 15.00 Tarzanove pustolovščine v New Yorku — 16.10 Lou Grant — 16.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Hitreje, višje, močneje — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.15 Ceste San Francisca — 22.05 Mejni znaki — 22.50 Poročila.

TOREK, 17. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Instrukcija latinščina — 10.00 Instrukcija angleščina — 10.30 Zlati časi — 11.20 Ponedeljski šport — 12.10 Slike iz Avstrije — 12.40 Šiling — 13.00 Poročila — 15.00 Rdeči prah — 16.35 Kremenčkovi — 16.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Peanuti — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Olimpija . . . olimpija — 21.15 Iznajditelj — 22.50 Poročila.

SREDA, 18. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.30 Instrukcija: latinščina — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Smokey and the Bandit — 12.00 Očetje klamote — 12.15 Olimpija . . . alimpija — 13.00 Poročila — 15.00 Lou Grant — 15.45 Top Cat — 16.10 Šport — 17.00 Poročila — 17.05 Emil in sončna očala — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pisarna, pisarna — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Železni Gustav — 21.55 Poročila.

Četrtek, 19. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Instrukcija: angleščina — 10.30 Železni Gustav — 12.10 Klub seniorjev — 13.00 Lou Grant — 15.50 Kremenčkovi — 16.15 Šport — 16.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Levo od pingvinov — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Operacija „Walküre" — 22.05 Inozemski magazin — 22.50 Poročila.

Slovenski VESTNIK
Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprechter-Straße 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, teleks 422086 sndk a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. J Drava, Celovec - Borovlje.

AVSTRIJA 2

PETEK, 13. 7.: 17.35 Kompas — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Drzen vzpon na K2 — 21.00 Zakladnica Avstrija — 21.15 Čas v sliki — politika v petek — 22.20 Umor v Barceloni — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 14. 7.: 15.00 Politika v petek — 15.45 Dva krat sedem — 16.15 Slovesnost avstrijskih pihalnih godb na Dunaju — 17.15 Proti vetru — 18.00 Tedenski pregled — 18.25 Šport — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Novo v znanosti — 22.00 O filmu — 22.45 Poročila — 22.55 Vitezi prerije — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 15. 7.: 9.00 Zakladnica Avstrija — 9.15 Footlight parada — 17.00 Zlato na Koroškem — 17.45 Rockline — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvetnika — 20.15 Smokey and the Bandit — 21.45 Poročila — 21.50 Šport — 22.10 Bogat in reven — 23.05 Mlada nočna glasba — 0.05 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 7.: 17.05 Kompas — 17.30 Vodne poti v svobodo — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlati časi — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Tožilec — 23.40 Poročila.

TOREK, 17. 7.: 17.05 Kompas — 17.30 Orientacija — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.00 Ptice selivke — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Klub 2.

SREDA, 18. 7.: 17.05 Kompas — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Coco Chanel in njen svet — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 „Življenje, ki ga je imela" — „Če Pirol kliče" — 23.45 S pisalne mize — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 19. 7.: 17.35 Kompas — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Zamena straže na Bodenskem jezeru — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 21.08 „Slamnati vdovec" — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Cafe Central — Poročila.

LJUBLJANA

PETEK, 13. 7.: 17.55—23.40 Teletekst RTV Ljubljana — 18.10 Poročila — 18.15 Domači ansambli: Ansambel Vilija Petriča — 18.45 Trnov grad, madžarska otroška nadaljevanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Modrost telesa, angleška dokumentarna serija — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Marlowe, angleška nanizanka — 22.00 Dnevnik — 22.15 Zmedeni bolničar, ameriški film.

SOBOTA, 14. 7.: 15.40—22.35 Teletekst RTV Ljubljana — 15.55 Poročila — 16.00 Ciciban, dober dan: Na Rožniku — 16.15 Zgodbe o Poluhcu — 16.30 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija — 17.00 Modrost telesa, angleška dokumentarna seria — 17.50 ženska za pultom, češkoslovaška nadaljevanka — 18.40 Čudeži narave: Ameriško živalstvo — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Še veliko dela me čaka, ameriški film — 21.20 Zrcalo tedna — 21.40 Večer z Djordjem Balaševičem, zabavnoglasbena oddaja — 22.30 Poročila.

NEDELJA, 15. 7.: 8.55—13.05 Teletekst RTV Ljubljana — 9.10 Poročila — 9.15 Živ žav, otroška matineja — 10.00 Trnov grad, madžarska otroška nadaljevanka — 10.30 Veliko mesto, nadaljevanka TV Zagreb — 11.45 625, napoved tedenskega sporeda — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.30 do 22.25 Teletekst RTV Ljubljana — 15.45 Primer Gojšin, dokumentarna oddaja TV Beograd — 16.30 Poročila — 16.35 TV teka 1959 — TV drama — 17.35 Buldogi in češnje, zahodnonemški film — 19.24 TV in radio nocoj — 10.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Komedijanti, nadaljevanka TV Skopje — 21.20 Nadnacionalne družbe: Svetovna veleblagovnica — 21.50 Športni pregled.

PONEDELJEK, 16. 7.: 17.55—22.0 Teletekst RTV Ljubljana — 18.10 Poročila — 18.15 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija — 18.45 Zdravo, mladi — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Pajkova mreža, angleška drama — 21.25 Dokumentarec meseca: Zdrav duh v zdravem telesu — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 17. 7.: 17.40—23.00 Teletekst RTV Ljubljana — 17.55 Poročila — 18.00 Zgodbe o Poluhcu — 18.20 Izročila, glasbena oddaja — 18.50 Pisani svet: Palčki prihajajo — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Cigan, sovjetska nadaljevanka — 21.45 Mednarodna obzorja — 22.45 Dnevnik.

SREDA, 18. 7.: 18.20—23.20 Teletekst RTV Ljubljana — 18.35 Poročila — 18.40 Ciciban, dober dan — 18.50 Osvajanje morja: Kapitani, viharji in brezvetrje — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Rebecca, ameriški film — 22.10 Dnevnik — 22.20 Omizje.

ČETRTEK, 19. 7.: 17.45—22.30 Teletekst RTV Ljubljana — 18.00 Poročila — 18.05 Trapolo HH 33: Obisk z Game Gamelopardali — 18.45 Delegatska tribuna — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Lov za zakladom: Luxor, kviz francoske TV — 21.04 Življenje Verdija, italijanska nadaljevanka — 22.15 Dnevnik.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 13. 7.: 14.10 Obzornik — Zabavna glasba.

SOBOTA, 14. 7.: 9.00 Voščila.

NEDELJA, 15. 7.: 7.05 Duhovni nagovor.

PONEDELJEK, 16. 7.: 14.10 Obzornik — Iz ljudstva za ljudstvo.

TOREK, 17. 7.: 9.30 Dežela ob Dravi — 14.10 Obzornik — Otroci, poslušajte!

SREDA, 18. 7.: 14.10 Obzornik — Zabavna glasba.

ČETRTEK, 19. 7.: 14.10 Obzornik — Glasbeni mojstri.

OBIŠČITE
Werner Bergovo galerijo
V PLIBERKU

Nemška telovadba za Šentjakobčane ni bila privlačna

„Deutscher Turnverein" (DTV) v Šentjakobu v R. je pred slavnostjo 30-letnice svojega obstoja pozval Šenjakobčane, naj izobesijo ob tem jubileju zastave. Odgovor Šentjakobčanov je bil jasen: le dve koroški zastavi sta krasili Šentjakob, ko je DTV 31. junija in 1. julija priredil svoje športno-politične igre. In za veliko nedeljsko slavnost se je zbralo več ministrov, deželnih svetnikov, Beljačanov in drugih sodeželanov kot Šentjakobčanov.

Pred tridesetimi leti je bilo ustanovljeno to ‚nemško telovadno društvo' in občani so mislili, da je že zaspalo, saj v zadnjih desetih letih ni bilo aktivno, dokler se ni lani pravočasno zbudilo, da bi letos pod pokroviteljstvom velikih politikov lahko slavilo svojo 30-letnico obstoja. Vendar se ni treba čuditi takšnemu razvoju, saj se to odlično ujema z delovanjem strešne organizacije „Österreichischer Turnerbund (ÖTB)", ki nastopa v javnosti zelo zmerno, a je v svojih publikacijah jasno nemškonacionalno usmerjen. Še manj pa preseneča, da so vodilni funkcionarji (po informacijah iz knjige „Rechtsextremismus in Österreich nach 1945") bivši HJ-führerji, saj je ÖTB naslednica organizacije „Deutscher Turnerbund in Österreich", ki se je v prvi republiki priznavala k nacionalsocializmu.

Pravočasno pred svojim jubilejem se je torej zbudilo, kar potrjuje tudi ugotovitev drugih, da naloga teh turnvereinov ni samo vežbanje telesa, temveč vežbanje duha in mišljenja v nemških veščinah, prav posebno v obmejnem področju, kjer živi slovenska narodna skupnost. Pri tem jim tudi ne moremo verjeti, če v posebnem letaku pred to prireditvijo zatrjujejo, da jim je mir zelo pri srcu, sploh če na nedeljski prireditvi govorijo o „nemški enotnosti" in o raznih duhovnih sorodstvih. Vse to odgovarja tudi načelom ÖTB, ki mu je centralni namen „Dietarbeit", to pomeni, da je telovadba samo sestavni del nemško-propagandistične vzgoje.

Čeprav v drugih avstrijskih deželah politiki že umikajo pokroviteljstvo tem nemškonacionalnim prireditvam, so se tega nenavadnega „Grenzlandturnfesta" udeležili številni visoki gostje. Na čelu z obrambnim ministrom F. Frischenschlagerjem in deželnim svetnikom Haiderjem, kar ja sploh ne preseneča, bil pa je tudi namestnik deželnega glavarja Stefan Knafl, državni sekretar Ferrari, deželni poslanci, in še povrhu socialistični župan Johann Gressl. V sprevodu je še korakalo odposlanstvo vojaščine, zvrstili so se zastopniki Kameradschaftsbunda in Abwehrkämpferbunda, desnih študentskih grupacij, povrhu pa še duhovščine, ki je nato blagoslovila novo zastavo nemških telovadcev iz Šentjakoba. Vsi glavni „nosilci politične volje dežele" so torej bili zbrani na nemškem prazniku v Šentjakobu, ob 30-letnici organizacije, ki še ničesar ni prispevala k boljšemu sožitju med slovensko- ni nemškogovorečimi občani, kot je v svojem letaku zapisala Socialno gospodarska lista, ki je poleg krajevne organizacije KPA, kot edina protestirala proti tej nemškonacionalni prireditvi in proti podpori, ki jo uživa ta pri merodajnih politikih.

Če so se pa tekaške tekme v okviru proslav udeležili res tudi športniki iz Jugoslavije, se pa sprašujemo, ali se ne morejo prej pozanimati s kom se družijo?

Šentpeter pri Šentjakobu v Rožu

V soboto 30. junija in v nedeljo 1. julija je Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu priredila zaključno prireditev, katere so se med drugimi udeležili zastopniki kulturno-političnega življenja naše narodne skupnosti, nadalje jugoslovanski generalni konzul v Celovcu dr. Marko Kržišnik in generalni vikar dr. Franc Kircher. Tokrat zaradi gradnje v zavodu ni bilo razstave ročnih del, kot je to v navadi, pač pa je bila modna revija lastnih izdelkov, ki so jih krojile gojenke. V okviru kulturnega programa so bile recitacije v jezikih, ki jih na šoli poučujejo in pesmi dekliškega zbora, pod vodstvom prof. Jožeta Ropitza. Gojenke so se predstavile tudi z jazz-gimnastiko. Kot lep kulturni užitek je bila naštudirana igrica „Sinja gora Horeb". Tekst je napisal znani slovenski pisatelj Alojz Rebula, ki je bil tudi prisoten na tej prireditvi.

V pozdravnem govoru je dr. Janko Zerzer med drugim naglasil, da so zaključne prireditve šentpeterskega zavoda vedno posebnost, v kateri se odraža visoka stopnja kulturnosti, o kateri so prepričani vsi, ki obiskujejo to vsakoletno prireditev.

Za uspešnost šole pa ni merilo samo lepa zaključna prireditev, marveč tudi učni uspehi. Le-ti pa so takšni, da omogočajo tem dekletom nastop važnih delovnih mest v javnem življenju; poznamo tudi primere, da absolventke šentpeterske strokovne šole danes študirajo na univerzi. Vse to pa je prepričljiv dokaz, da je Strokovna šola za ženske poklice v Šentpetru dobra šola, ki jo je vredno obiskovati.

Triletna strokovna šola za socialne poklice

V šolskem letu 1984-85 se bo v Celovcu začel pouk nove šole — triletne Strokovne šole za socialne poklice. Ustanovitelj te šole je koroški Caritasverband. Ta šola vzgaja učence v smislu spoznavanja socialnih problemov v naši družbi in posreduje osnovno strokovno znanje za poznejšo poklicno dejavnost na socialnem področju.

Pogoj za sprejem v šolo je pozitivni zaključek 8. šolskega leta. Z obiskom 1. razreda omenjene strokovne šole je izpolnjena splošna šolska obveznost 9. šolskega leta.

Pismene ali telefonske prijave naj se naslovijo na: Direktion der Schule für Sozialhilfe, Tarviser Str. 30/III, 9020 Klagenfurt, tel. 0 42 22-56 7 29. Med počitnicami so prijave možne še danes 13. 7. 1984 ter od 3. do 7. 9. 1984 v času od 8.30 do 11.30 in od 15. do 17. ure. Vsak teden med počitnicami ob četrtkih od 9.30 do 11.30 ure pa se je prav tako možno prijaviti v novo šolo.

Nastavitev brezposelnega učitelja/učiteljice v okviru izobraževanja odraslih v Kat. domu prosvete v Tinjah z znanjem obeh deželnih jezikov

Katolški dom prosvete v Tinjah išče brezposelnega učitelja/učiteljico za sledeča delovna področja:

— priprava sporeda in prireditev
— referentsko, seminarsko in tečajniško dejavnost
— strokovna in pedagoška oskrba posebnih strokovnih področij

Pogodbeno nastavimo učitelja za določen rok — najdaljše za **tri leta.**

Detajlne informacije: dobite pri g. Martinu Pandlu.

Koroška ohcet v Dravogradu

Zaradi slabega vremena je bila za 30. junij napovedana Koroška ohcet v Dravogradu odpovedana in preložena na 7. julij. Prireditelja dravograjsko turistično društvo in krajevna skupnost sta imela z novim datumom večjo srečo, lepše vreme in tudi temu primeren uspeh.

Koroška ohcet je izredno privlačna folklorno turistična prireditev, ki se, ne da bi hoteli zmanjševati pomen, „špega" z znano mednarodno „ohcetjo v Ljubljani".

Na Koroški ohceti v Dravogradu se je poročilo pet parov — štirje iz jugoslovanske strani Koroške (iz vsake občine po eden — Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne in Slovenj Gradec) in en par iz avstrijske Koroške. Naš koroški par sta zastopala Robert Germ iz Nonče vasi in Marija Laggner.

Kraj prizorišča Koroške ohceti na stičišču treh koroških dolin — dravske, mežiške in mislinjske, je privabil na tisoče ljudi, ki so z velikim zanimanjem sledili starim šegam in navadam, pri katerih so gotovo vlogo igrali tudi naši Korošci Sticker Toni, Suški oktet ter Kropov in Sadovnikov oče s harmoniko. To je bilo v petek. V soboto pa je bila poroka, na katero so se pari pripeljali s kočijami in mogočnim spremstvom. Pri poroki so bili zastopani pri vsakem paru najvišji zastopniki občin, med njimi tudi mestni svetnik pliberške občine Stanko Vavti, ki je v imenu pliberškega župana zastopal naš koroški par. Po poroki je bila kot je to v navadi, ženitovanjska pojedina nato pa prosta zabava. Poleg suškega okteta, ki smo ga že omenili je bila še cela vrsta drugih nastopov, kot so to petje, folklora, godba, kar je vse dalo tej prireditvi, ki je letos bila drugič, značaj prijetne in privlačne folklorno turistične revije. Uspela prireditev koroške ohceti je dober omen, za nadaljnje prireditve te vrste, v prepričanju, da bodo še bolj množične in tudi mnogo prispevale k še boljšemu razumevanju med Korošci z obeh strani državne meje.

Erat zmagal v Stamsu

Zdaj sredi poletja, ko drugi niti ne mislijo na zimski šport, so se že začele prve konkurence skakalcev. V soboto in nedeljo so bili skoki v Berchtesgadenu (ZRN) in Stamsu (Tirolska) na skakalnicah z umetno oblogo.

Tekme na 60-metrski skakalnici v Berchtesgadenu se je udeležilo okoli 95 skakalcev (v Stamsu jih je bilo prav toliko) in zmagal je Georg Waldvogel (ZRN). Zahomčan Waliner (58,5 m, 57,5 m) in Erat (56,5 m, 60,5 m) sta se uvrstila na enajstem, oziroma dvanajstem mestu. Pri mladincih je zmagal Thomas Dufter (ZRN, 212,2 točke), drugi je bil Korošec Stranner, tretji Jugoslovan Debilak, četrti pa Zahomčan Norbert Mörtl (207,6 točke).

Medtem ko so v Berchtesgadenu dominirali skakalci iz ZRN, so se v Stamsu revanširali Avstrijci: zmagal je Zahomčan Paul Erat (58,5/57,5 m; 221,6 točke) pred Andreasom Bauerjem (56/60 m; 221,1 točke) in Arminom Koglerjem (56/56,5 m; 215,3 točke). Franci Wiegele, ki dan poprej ni skakal, je bil tokrat s 54,5 in 55 m deseti. Pri mladincih je zasedel Norbert Mörtl (55/55,5 m) osmo mesto.

Senzacionalno je zmagal pri šolarjih štirinajstletni Rainer Steinlechner (Tirolska), ki bi s svojimi 219,8 točkami (58,5/59,5 m) bil celo v splošnem razredu tretji!

SAK premagal v prijateljski tekmi Pliberk s 4:2

Prejšnjo soboto je SAK igral prijateljsko tekmo v Pliberku in jo zmagal z rezultatom 4:2, čeprav so Pliberčani vodili že z 2:0.

Tokrat sta manjkala poškodovana Gregorič in Kreutz ter novi legionar iz Slovenije Jovičevič. Razvila se je dokaj kvalitetna in hitra tekma, v kateri so Pliberčani imeli samo v prvih 20 minutah več od igre. V tem času jim je tudi uspelo dati dva hitra gola. Ko se je nova formirana obramba SAK, levega branilca je igral Woschitz, desnega Sadjak, centerhalfa Lampichler, libero pa je bil Stern, bivši igralec PSV/ASK, ki ima že pogodbo s Slovenskim atletskim klubom. Od tega časa naprej pa je prevzel iniciativo v celoti SAK. Igrali so napadalno in so tako na slabem terenu z dolgimi podajami čez krila vedno spet nevarno prišli pred nasprotnikova vrata. Predvsem novi igralec iz Slovenije Ratajec je pokazal svojo nevarnost, ki je iz prostega strela dal gol ter v zadnji minuti Polanšek po lepi podaji Luschnika, ki je ponovno pokazal, da je izreden nogometaš, če ima voljo za nogomet. Dva gola je prispeval Velik.

Postava: Mrkun, Stern, Lampichler, Woschitz, Urank, Zablatnik, Polanšek, Luschnik, Ratajec, Velik, (Wieser).

SAK se nahaja v pripravljalni fazi, trenira trikrat tedensko in ima v soboto in nedeljo turnir v Globasnici.

Turnir v Globasnici

Nogometno društvo iz Globasnice organizira v soboto in nedeljo (14. in 15. 7.) na domačem igrišču nogometni turnir s šestimi moštvi.

V prvi skupini igrajo Globasnica, SAK in Lind (Štajerska), v drugi Šmihel, Metlova in Sinča vas.

Globasnica in SAK bosta igrala v soboto ob 15. uri. Nato sledi igra iz druge skupine. V nedeljo ob 14.30 uri je igra SAK - Lind. Finalni igri se bosta začeli po 17. uri.

Manj legionarjev v Koroški ligi

Večina nogometnih klubov Koroške lige se je pretekli teden na sestanku predstavnikov koroških nogometnih razredov izrekla za zmanjšanje števila legionarjev, to se pravi igralcev iz inozemstva. Tako bosta v sezoni 1985/86 smela igrati samo v še po dva legionarja pri kakem moštvu Koroške lige, od sezone 1986/87 naprej pa celo samo en sam. Ta odločitev, ki je predvsem v prid domačemu naraščaju, bi ob ponovnem vstopu v Koroško ligo zadela tudi SAK, saj igra le-ta s tremi legionarji (Mrkun, Jovičevič, Ratajec).

Sorazmerno zgodaj se bo tudi letos začelo nogometno prvenstvo: 4./5. avgusta se začnejo igre v podligi, 11./12. avgusta pa sledita prvi in drugi razred.

4. nogometni turnir ZSM Železna Kapla

Nogometna moštva vseh grabnov železnokapelške občine so se minulo nedeljo udeležili četrtega nogometnega turnirja Zveze slovenske mladine krajevnega združenja Železna Kapla. Poleg moštev iz Lobnika, Lepene, Obirskega in Bele, se je letos udeležilo tudi moštvo Rebrca, ki je zmagalo v turnirju.

Ob lepem vremenu se je na nogometnem igrišču Železne Kaple zbralo precej gledalcev, ki so z vnemo navijali za svoja moštva. Igralo je vsako moštvo proti vsakemu, skupno je bilo torej 10 iger, vsaka po 30 min. Po zelo zanimivih in napetih igrah je končno Rebrca zmagala pred Lepeno, ki jo je v odločilni igri premagala 2:1

Rezultati posameznih iger so: Bela - Lobnik 2:0, Lepena - Obirsko 1:0, Rebrca - Bela 0:0, Lobnik - Lepena 0:1, Obirsko - Rebrca 0:0, Bela - Lepena 0:1, Lobnik - Obirsko 0:2, Lepena - Rebrca 1:2, Bela - Obirsko 0:0, Lobnik - Rebrca 0:3.

Končni rezultat turnirja:

1. Rebrca	2	2	0	5:1	6
2. Lepena	3	0	1	4:2	6
3. Obirsko	1	2	1	2:1	4
4. Bela	1	2	1	2:1	4
5. Lobnik	0	0	4	0:8	0

(za tretje mesto je odločilo streljanje enajstmetrovk, Obirčani so zmagali 4:2).

Organizatorji so na nogometnem igrišču med drugim pozdravili tudi župana Juvana in podžupana Mihija Kucharja. Po končanem tekmovanju pa je bila razdelitev nagrad v hotelu Obir, kjer je Posojilnica Železna Kapla vsakemu nogometašu pomagala nekoliko pogasiti žejo.

3. šahovski turnir Šentvida

98 igralcev iz štirih dežel se bori v Šentvidu za točke, pokale in ugled. Udeleženci pridejo iz ZRN, Nizozemske, Švice in iz skoraj vseh avstrijskih zveznih dežel. Favorizirani so mojstrski kandidat Guido Kaspret, lanski zmagovalec dr. Mikenda ter cela vrsta močnih inozemcev.

Po štirih odigranih kolih ni nobenega igralca s štirimi točkami, cela vrsta pa jih je s tri in pol točkami: dr. Mikenda (Zgornja Avstrija), Zebedin, Puff, Hipfl (vsi Koroška), Galje (Nizozemska), Wilfling (Štajerska), Grimm, Lutz (oba ZRN), Herndl (Salzburg) ter koroški mladinski prvak Regenfelder (Šentvid). S tremi točkami sledi 9 igralcev, med njimi Kaspret (ASK Celovec). 22 igralcev ima dve in pol točke (avstrijska državna prvakinja Margit Hennings, avstrijski viceprvak šolarjev Heimo Thaler, idr.). Franci Rulitz je ob odsotnosti Živkoviča dvakrat zgubil (proti Hierreichu iz Sveč in Pracherstorferju iz Steyra/Zg. Avstr.) ter dvakrat remiziral (proti Peternellu/Post SV in Lentnerju/VÖEST Krems) in ima eno točko.

V sredo dopoldan je bil v okviru šahovske dejavnosti tega tedna v Šentvidu hitropotezni turnir, katerega se je pa udeležilo samo 12 igralcev. Zmagal je Norbert Sommerbauer (Zg. A), drugi je bil Štajerc Wilfling, tretji dr. Schweizer (ZRN).